

2017-01-13 Ärendenr:
NV-04528-15

Samråd och remiss avseende utpekande av områden av riksintresse för friluftslivet

Samrådsredogörelse

Innehåll

1. Sammanfattande redogörelse av synpunkterna	2
2. Beskrivning av ärendet	3
3. Inkomna yttranden	4
3.1. Avstår från att yttra sig	4
3.1.1. Avstår från att yttra sig avseende miljökonsekvensbeskrivning.....	4
3.1.2. Avstår från att yttra sig avseende enskilda områden	4
3.2. Synpunkter på formen för samråd	4
3.3. Yttranden avseende enskilda områden	5
3.4. Yttranden avseende miljökonsekvensbeskrivningen	5

Bilaga 1: Förteckning över parter som svarat på samrådet

Bilaga 2: Inkomna yttranden med synpunkter på utpekade områden

1. Sammanfattande redogörelse av synpunkterna

Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten (HaV) tillsammans med länsstyrelserna håller på att avsluta arbetet med översyn av områden av riksintresse för friluftsliv. Regeringsuppdraget påbörjades 2012 och avslutades 2014 då länsstyrelserna lämnade förslag på vilka områden de ansåg borde vara av riksintresse för friluftsliv. Uppdraget rapporterades till regeringen i juni 2014.

Naturvårdsverket har därefter gett Enetjärn Natur i uppdrag att genomföra en miljöbedömning för områden av riksintresse för friluftsliv. En miljöbedömning av utpekande av riksintresse har haft till syfte att ge ett förbättrat underlag inför beslut om vilka områden som bör utpekas, områdenas omfattning etc. Bedömningarna finns sammanställda i den miljökonsekvensbeskrivning som blivit gjord på en nationellt övergripande nivå. Miljöbedömningen utgår från det material som färdigställdes 2014. Totalt har förslag till 190 områden ingått i miljöbedömningen.

Samråd gällande miljökonsekvensbeskrivningen har genomförts under hösten 2016 i enlighet med 6 kap. 14 § miljöbalken. Under samrådet har myndigheter, länsstyrelser, berörda kommuner, natur- och friluftsförbund och allmänhet deltagit. Totalt inkom yttranden från 118 samrådsparter. Yttrandena har dels avsett miljökonsekvensbeskrivningen, dels de 190 områdena i förslaget. Flera samrådsparter anser inte att utpekande av riksintresse för friluftsliv är en sådan plan eller program som ska miljöbedömas. Flera samrådsparter har också haft synpunkter på processen kring översynen.

Samrådet har inneburit att miljökonsekvensbeskrivningen reviderats och förtydligats, att Naturvårdsverket valt ut 142 områden som ska gå till beslut samt att en kompletterande miljöbedömning har gjorts av enbart dessa 142 områden (se figur 1).

Naturvårdsverket har valt att avvakta med beslut avseende samtliga områden i Gotlands län, Östergötlands län och en stor del av områdena i Jämtlands och Skåne län, samt vissa områden i Stockholms, Södermanlands, Västra Götalands, Värmlands och Örebro län. Ett område, Likstammen i Södermanlands län, har helt tagits bort från förslaget utifrån ny bedömning av Länsstyrelsen i Södermanlands län.

2. Beskrivning av ärendet

Naturvårdsverket och HaV tillsammans med länsstyrelserna håller på att avsluta arbetet med översyn av områden av riksintresse för friluftsliv. Uppdraget påbörjades 2012 och avslutades 2014 då länsstyrelserna lämnade förslag på vilka områden de ansåg borde vara av riksintresse för friluftsliv. Regeringsuppdraget rapporterades till regeringen i juni 2014.

Naturvårdsverket har därefter gett Enetjärn Natur i uppdrag att genomföra en miljöbedömning för områden av riksintresse för friluftsliv. En miljöbedömning av utpekande av riksintresse har haft till syfte att ge ett förbättrat underlag inför beslut om vilka områden som bör utpekas, områdenas omfattning etc. Bedömningarna finns sammanställda i den miljökonsekvensbeskrivning som blivit gjord på en nationellt övergripande nivå. Miljöbedömningen utgår från det material som färdigställdes 2014. Totalt har förslag till 190 områden ingått i miljöbedömningen.

Samråd gällande miljökonsekvensbeskrivningen har genomförts under hösten 2016 i enlighet med 6 kap. 14 § miljöbalken. Under samrådet har myndigheter, länsstyrelser, berörda kommuner och natur- och friluftorganisationer och allmänhet deltagit. Totalt inkom yttranden från 117 samrådsparter. Yttrandena har dels avsett miljökonsekvensbeskrivningen och dels de 190 områdena i förslaget. Flera samrådsparter anser inte att utpekande av riksintresse för friluftsliv är en sådan plan eller program som ska miljöbedömas. Flera samrådsparter har också haft synpunkter på processen kring översynen.

Samrådet har avsett tre delar.

1. **Miljökonsekvensbeskrivning**
 - Rapporten *Miljökonsekvensbeskrivning av områden av riksintresse för friluftslivet*.
2. **Beskrivning av förslaget till nya och reviderade riksintresseområden**
 - Rapporten *Översyn av områden av riksintresse för friluftslivet* med dithörande bilagor med länsvis uppdelade värdebeskrivningar och kartor för respektive förslaget nytt område samt befintliga områden med föreslagna väsentliga förändringar.
3. **Översyn av områden av riksintresse för friluftsliv**
 - Värdebeskrivningar, länsvis.
 - Kartor, länsvis.
 - Reviderade värdebeskrivningar och kartor, ej granskade.
 - Samrådsredogörelse för avgränsningssamråd.
 - Resultatet av tidigare avgränsningssamråd gällande miljökonsekvensbeskrivning för områden av riksintresse för friluftsliv.
 - Samrådsredogörelse för avgränsningssamråd gällande miljökonsekvensbeskrivning för områden av riksintresse för friluftsliv.

Samrådet om miljökonsekvensbeskrivningen vände sig till myndigheter, länsstyrelser, berörda kommuner och natur- och friluftorganisationer i enlighet

med 6 kap. 14 § miljöbalken. Även allmänheten har haft möjlighet att lämna synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningen.

Länsstyrelserna och riksintressemyndigheterna fick förslaget till utpekande på samråd även i enlighet med 2 § förordning (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden (hushållningsförordningen).

3. Inkomna yttranden

Totalt har det under samrådstiden (fram till den 17 november 2016) inkommit svar från 118 parter på samrådsremissen. Av dessa är 11 centrala myndigheter, 13 länsstyrelser, 79 kommuner och 15 övriga. En förteckning av de parter som svarat på samrådsremissen finns i **bilaga 1** till samrådsredogörelsen.

3.1. Avstår från att yttra sig

Flera av remissinstanserna valde ett kort meddela Naturvårdsverket att de avstår från att avge ett yttrande i ärendet. Ibland avseende ärendet i sin helhet, ibland avstod remissinstansen endast från att avge yttrande på miljökonsekvensbeskrivningen alternativt enskilda områden. I detta avsnitt beskrivs vilka instanser som avstod från att yttra sig i ärendet, helt eller delvis.

3.1.1. Avstår från att yttra sig avseende miljökonsekvensbeskrivning

Av de 117 samrådsparter som inkom med yttranden avstod 63 från att lämna något yttrande avseende miljökonsekvensbeskrivningen.

Av de centrala myndigheter som svarade på den utsända remissen var det endast Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Post- och telestyrelsen samt Strålsäkerhetsmyndigheten som helt avstod från att lämna någon kommentar på miljökonsekvensbeskrivningen. 4 länsstyrelser och 53 kommuner avstod från att lämna synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningen i något avseende. Av de övriga organisationer, företag och privatpersoner som svarade på remissen valde 4 parter att inte yttra sig över miljökonsekvensbeskrivningen i något avseende.

3.1.2. Avstår från att yttra sig avseende enskilda områden

Nio centrala myndigheter avstod från att ge synpunkter på enskilda områden. Samtliga länsstyrelser som svarade på remissen avstod från att lämna synpunkter på enskilda områden, med undantag av Gotland, som avstyrkte samtliga områden i länet med hänvisning till att förslaget inte är det senaste som länsstyrelsen tagit fram. 38 av de kommuner som svarade på remissen hade ingen erinran eller inga synpunkter som avsåg enskilda områden. Av övriga samrådsparter som svarat på remissen avstod 12 från att lämna synpunkter på enskilda områden.

3.2. Synpunkter på formen för samråd

De synpunkter som avsåg samrådet berörde främst samrådstidens längd. Med anledning av detta förlängdes samrådstiden med en månad. Det inkom även yttranden om att samrådet inte skett med en tillräckligt bred samrådsrets eller att samrådet skett på ett otillfredsställande sätt.

3.3. Yttranden avseende enskilda områden

En sammanställning av yttranden på enskilda områden finns i **bilaga 2** till samrådsredogörelsen. Yttrandena avseende de enskilda områdena har i huvudsak berört de som ligger i den egna kommunen eller i det aktuella länet. För 75 av de 190 områdena i samrådet har synpunkter inneburit antingen en avstyrkan av området eller en större eller mindre justering av områdets avgränsning eller värdebeskrivning. För övriga 115 områden finns ingen synpunkt eller ingen erinran.

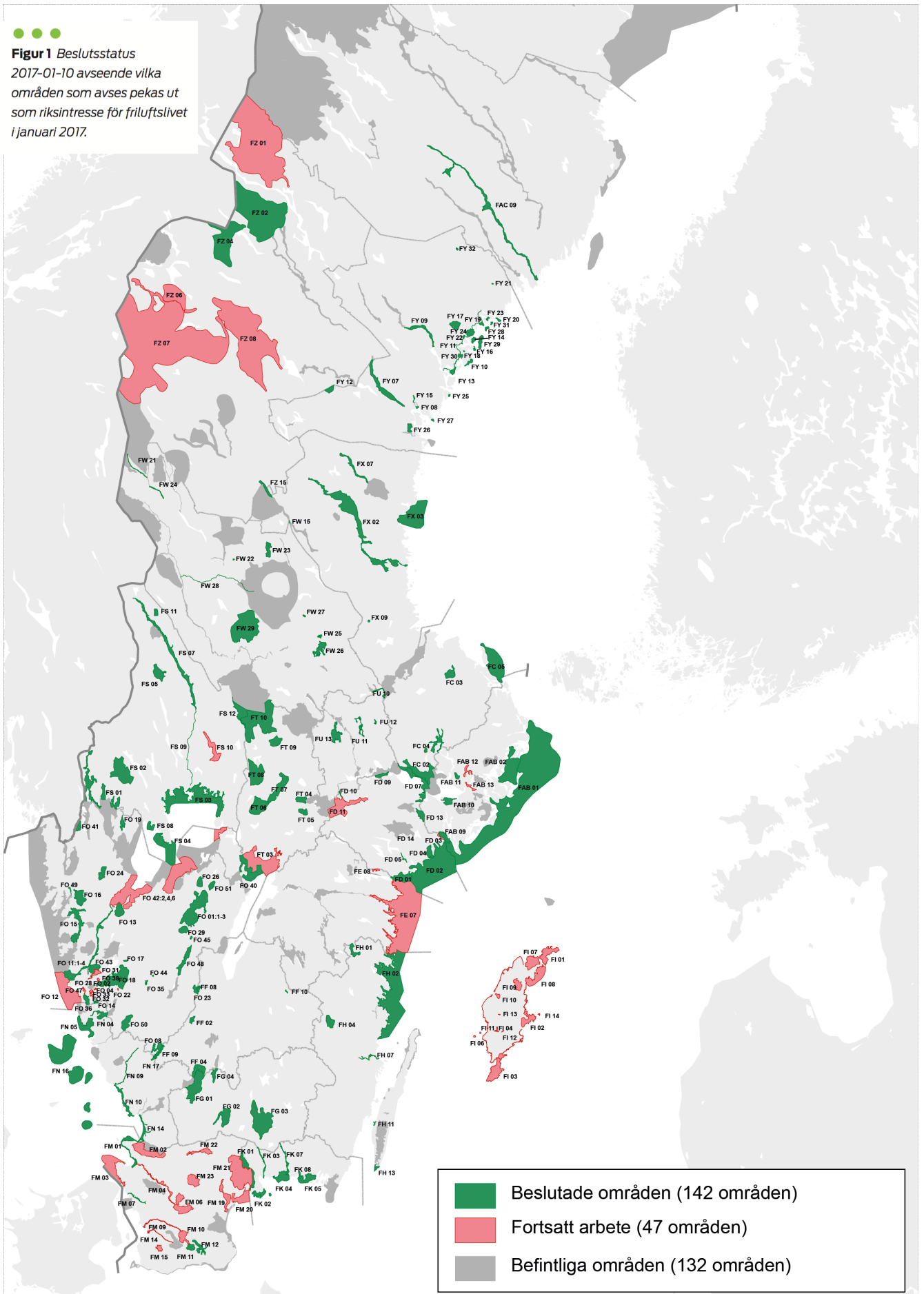
Samrådet har inneburit att Naturvårdsverket valt ut 142 områden som ska gå till beslut och att en kompletterande miljöbedömning har gjorts av enbart dessa (se figur 1). Naturvårdsverket har efter en genomgång av yttrandena beslutat att skjuta upp beslut avseende 47 av riksintresseområdena. Naturvårdsverket avvaktar därför med beslut avseende samtliga områden i Gotlands län, Östergötlands län och en stor del av områdena i Jämtlands och Skåne län, samt vissa områden i Stockholms, Södermanlands, Västra Götalands, Värmlands och Örebro län. Ett område, Likstammen i Södermanlands län, har tagits bort helt från förslaget utifrån ny bedömning av Länsstyrelsen i Södermanlands län.

3.4. Yttranden avseende miljökonsekvensbeskrivningen

I tabell 1 nedan beskrivs de synpunkter som inkommit under samrådet och hur Naturvårdsverket valt att bemöta dem. Yttrandena redogörs för som kortare referat.

Flera samrådsparter anser inte att utpekande av riksintresse för friluftsliv är en sådan plan eller program som ska miljöbedömas. Flera samrådsparter har också haft synpunkter på processen kring översynen och ifrågasatt att miljöbedömningen gjorts på en så övergripande nivå.

Med anledning av de synpunkter som kommit in under samrådet har miljökonsekvensbeskrivningen reviderats och förtydligats och en kompletterande analys av de 142 områden som går till beslut har genomförts.

Tabell 1. Samrådssynpunkter, miljökonsekvensbeskrivning (mkb). En asterisk (*) efter samrådsparten betyder att yttrandet föranlett en revidering av mkb-dokumentet.

Rad	Part	Yttrande	Naturvårdsverkets bemötande
Centrala myndigheter			
1	Boverket*	<p>Boverket anser inte att utpekande av riksintresse för friluftsliv är en sådan plan eller program som ska miljöbedömas. En mkb är därför obehövlig. I samband med framtagande av riktlinjer för utpekandet hade delar av det som nu tas upp i mkb:n kunnat behandlas.</p> <p>Det får trots det anses positivt att det görs en samlad bedömning av miljöpåverkan. Den bör dock även innehålla en bedömning av utpekandenas ytanspråk i förhållande till andra intressen.</p> <p>I mkb:n beskrivs det på s. 7 som att beslut om riksintresseområden fattas på <i>två nivåer</i>. Detta är inte korrekt enligt hushållningsförordningen, eftersom det är de utpekade riksintressemyndigheterna som fattar besluten.</p> <p>Boverket anser att en utgångspunkt för översynen bör vara att friluftslivets intressen preciseras på ett sådant sätt att det möjliggör en minskning av det totala ytanspråket, särskilt när det gäller mark.</p> <p>Värdebeskrivningarna behöver bearbetas och preciseras ytterligare så att det tydligt framgår vilka värden och egenskaper som ligger till grund för utpekandet som riksintresse.</p>	<p>Naturvårdsverket har i sin handbok angett att utpekande är av en sådan karaktär att en mkb ska utföras. Enligt 6 kap. 11 § miljöbalken ska en miljöbedömning av en plan eller ett program utföras om genomförandet av denna kan <i>antas medföra en betydande miljöpåverkan</i>. Detta kan omfatta såväl betydande negativ som betydande positiv miljöpåverkan. Betydande positiv miljöpåverkan kunde inte uteslutas. Syftet med en miljöbedömning är att integrera miljöaspekterna i planen eller programmet så att en hållbar utveckling främjas. Jämfört med en mkb av en verksamhet blir konsekvensbedömningen av planen eller programmet mer övergripande och allmän. Bedömningen av planer och program kan därför med fördel kallas <i>miljöbedömning</i> (prop. 2003/04:116, s. 39).</p> <p>I mkb har det förtydligats att beslutsordningen överensstämmer med hushållningsförordningen.</p> <p>Naturvårdsverket och HaV har haft ett särskilt regeringsuppdrag att se över och öka områden i de tätortsnära områdena i de tre största städerna (ytanspråket har i dessa områden ökat med 1 %). Ett av syftena med översynen har varit att tydliggöra värdebeskrivningarna och precisera friluftslivets kärnområden. På sikt har Naturvårdsverket som ambition att fortsätta arbetet med att avgränsa kärnområden med betydelse för friluftsliv.</p> <p>I samband med avgränsningssamrådet definierades de miljöaspekter som skulle belysas i mkb:n. Samrådet angående de uppdaterade riktlinjerna ansvarade Claes Svedlind Östergötlands län för. Östergötlands län var länsrepresentant i RU RI 2012 – 2014.</p>

Rad	Part	Yttrande	Naturvårdsverkets bemötande
2	Energimyndigheten*	<p>Besöksnäringens intressen och andra exploateringsintressen ska bedömas åtskilt från varandra i miljöbedömningen för att tydligare se vilken påverkan förslaget har på andra exploaterande intressen.</p> <p>Miljöbedömningen har gjorts i ett för sent läge. I miljöbedömningen har besöksnäringen och övriga exploateringsintressen bedömts samlat vilket ger en otydlig bild av den negativa påverkan förslaget innebär på övriga intressen.</p> <p>Sid 30 (avsnitt 2.4.1). Saknar perspektivet att exploateringar, som exempelvis vindkraft, också kan bidra till ökad tillgänglighet.</p> <p>Sid 31 utpekande av riksintressen för friluftslivet där det finns konkurrerande mark- och vattenanvändningsintressen får större negativ påverkan på dessa vilket bör vägas in i bedömningen av förslagets miljöpåverkan.</p> <p>Sid 46 här bör anges hur stor andel av förslaget som sammanfaller med angivna riksintressen för vindbruk.</p> <p>Sid 53 i tabell 11 saknas bedömning av hur beskrivna friluftaktiviteter inom utpekade områden påverkar övriga intressen än besöksnäringen. Troligen skulle det få ingen eller liten miljöpåverkan för övriga intressen. Att påverkan blir olika för besöksnäringen och andra exploateringsintressen gör att dessa borde bedömas separerat från varandra.</p>	<p>I 3 kap. har förslagets påverkan på besöksnäring och andra exploaterande intressen, som exv. för vindbruk, beskrivits åtskilt. Jfr avsnitt 3.6 och 3.7.</p> <p>Avsnitt 2.4.1 avser att förklara skillnader mellan olika typer av riksintressen och inte att analysera påverkan utifrån dem.</p> <p>I avsnitt 2.4.2 beskrivs endast den påverkan som uppstår på riksintresse friluftsliv utifrån några grundantaganden. I analyserna i 3 kap. ingår dock påverkan på andra intressen.</p> <p>I avsnitt 3.5 jämförs riksintresse friluftsliv med andra liknande utpekanden. I 3.6 jämförs de dock med utpekande för exv. vindbruk, dock ej i numerära tal.</p> <p>Tabell 11 har förtydligats avseende temaområdet <i>Utveckling</i>.</p>
3	Försvarsmakten	<p>I mkb bör det belysas vilka riksintresseområden som ligger inom influensområden för skjutfält med avseende på såväl buller som risker.</p> <p>De områden som utgör skjutfält bör undantas från förslag till riksintresse för friluftslivet då det är direkt olämpligt att rekommendera allmänheten att bedriva friluftsliv inom områden där det bedrivs verksamhet med skarp ammunition.</p> <p>Frågan om buller och störningar från övnings- och skjutfält bör behandlas i respektive värdebeskrivning samt i mkb:en.</p>	<p>Mkb är gjord på en nationellt övergripande nivå. Därför har påverkan vid specifika riksintresseområden, som buller och risker, inte behandlats i mkb.</p> <p>Genom att göra ett utpekande rekommenderas inte allmänheten att utöva friluftsliv. Däremot är det en markering för att värna de värden som finns idag och vid ändrad markanvändning i framtiden. Allmänhetens tillgång till dessa områden regleras på annat sätt. Samverkan och samnyttjande hanteras på lokal nivå.</p> <p>Befintliga störningar på friluftslivet från annan verksamhet behandlas generellt sett inte i värdebeskrivningarna.</p>

Rad	Part	Yttrande	Naturvårdsverkets bemötande
4	Havs- och Vattenmyndigheten, (HaV)*	<p>Metoden i mkb är intressant. Den övergripande nivån och de små skillnader mellan, vad som bör beskrivas som <i>rimliga</i>, alternativ kan göra att påverkan beskrivs som större än den är.</p> <p>Miljökvalitetsnormerna behandlas i mkb utifrån utpekandeprocessen, dessa bör istället beskrivas utifrån områdena.</p> <p>Definitionen av vad som är betydande miljöpåverkan kan lämpligen kopplas till en procent, inte enbart termer som <i>större</i>.</p>	<p>Vid revidering av mkb kommer alternativen beskrivas som <i>rimliga</i>. Denna synpunkt beaktas således.</p> <p>Eftersom mkb är gjord efter regeringsuppdrag 2012-2014 har mkb utformats på en övergripande nivå och inte område för område. Därför har påverkan, som på miljökvalitetsmål vid respektive område, inte behandlats i mkb.</p> <p>Yttrandet uppfattas även som en önskan om förtydligande i bl.a. tabeller.</p>
5	Riksantikvarie-ämbetet (RAÄ)	<p>RAÄ anser att Naturvårdsverket bör avvakta med beslut om nya riksintresseområden till dess att ett fördjupat samråd skett. Vid detta bör RAÄ vara en samrådspart eftersom kulturmiljö är viktigt för friluftsliv. Detta syns bl.a. genom att majoritet av värdebeskrivningarna innehåller beskrivningar av kulturmiljön betydelse.</p>	<p>Riktlinjerna för översyn av RI för friluftsliv uppdaterades i samband med regeringsuppdrag 2012-2014 och har legat till grund för länsstyrelsernas arbete med underlag för utpekande. Naturvårdsverket utgår från att kulturmiljöaspekterna har arbetats in med stöd av kulturmiljöföreträdare på berörda länsstyrelser.</p> <p>Arbetet med riksintressen är ett löpande arbete och det finns anledning att se över riktlinjerna som mkb visar. I detta skede har material som färdigställdes 2014 legat till grund för samrådet för mkb.</p> <p>I det fortsatta arbetet har Naturvårdsverket intensionen att vidareutveckla arbetet med kulturvärden och även fortsatt samverkan med RAÄ.</p>
6	Skogsstyrelsen	<p>Precis som anges i mkb:n finns både positiva och negativa effekter med utpekande. Friluftsliv kan vara ett sätt att använda skog till upplevelser istället för till råvaror.</p> <p>Det upplevs dock som underligt att göra en mkb för riksintresseutpekande för friluftsliv.</p>	<p>Yttrandet föranleder inget behov av bemötande.</p>
7	Tillväxtverket	<p>I mkb bör besöksnäringens del i att skapa värde för området tydliggöras mer.</p> <p>Det behövs utvecklad dialog mellan olika aktörer om kommersiella förutsättningar vid skyddade områden. Sådan hade gärna fått ske under denna process.</p>	<p>Länsstyrelserna och Naturvårdsverket pekar huvudsakligen ut nationella intressen. Avvägning mellan olika allmänna intressen och mellan allmänna och enskilda intressen sker i ett senare skede främst mellan lst och berörda kommuner.</p> <p>I mkb är besöksnäringens roll i värdeskapandet beskrivet dels i 2 kap. när de olika temaområdena beskrivs, dels i 3 kap. i bl.a. avsnitt 3.7. Kvantifierade värden saknas dock varför det inte är möjligt att mer exakt kvantifiera påverkan.</p>

Rad	Part	Yttrande	Naturvårdsverkets bemötande
8	Trafikverket*	<p>Mkb är på en allt för aggregerad nivå för att göra bedömningar. Det är dessutom inte själva utpekandet, utan det som görs inom området, som kan ge betydande miljöpåverkan. Någon mkb bör därför inte göras.</p> <p>I mkb bör det problematiseras ytterligare kring temaområdet <i>Utveckling</i>.</p> <p>Eventuell felaktig källhänvisning på s. 15, not 17.</p>	<p>Se bemötande på rad 1.</p> <p>I beskrivningen av temaområdet <i>Utveckling</i> (s. 27) beskrivs även påverkan på infrastrukturbyggnad, varför dessa frågor får anses ha beaktats i mkb.</p> <p>Ett förtydligande har gjorts av texten på s. 15.</p> <p>Det är genomförandet av en plan eller ett program som ska bedömas. Med detta utpekande så avses det inte ske något ”genomförande” då syftet är att värdena ska kvarstå. Istället får en bedömning ske av vilka konsekvenser (såväl positiva som negativa) själva utpekandet kan medföra för olika miljöaspekter vid eventuella kommande anspråk inom och utanför dessa områden. Det medför svårigheter att bedöma konsekvenserna då vi inte känner kommande anspråk eller den faktiska styrkan i utpekandet.</p>
Länsstyrelser			
9	Länsstyrelsen Gotlands län	Bedömning av betydande miljöpåverkan är rimlig. För hela Sverige kan analyserna stämma men länsstyrelsen lämnar inga synpunkter på mkb eftersom den bygger på material från Gotland från 2014, alltså inaktuellt material.	Mkb:n utgår från det material som benämns som <i>förslaget</i> och som var det material som också omfattades av avgränsningsområdet. Material som inkommit till Naturvårdsverket efter den 31 augusti 2016 har inte ingått i mkb.
10	Länsstyrelsen i Gävleborgs län	Utpekande av riksintresse friluftsliv är inte en sådan plan eller program som ska miljöbedömas.	Se bemötande på rad 1.
11	Länsstyrelsen i Norrbottens län	Utpekande av riksintresse friluftsliv är inte en sådan plan eller program som ska miljöbedömas.	Se bemötande på rad 1.
12	Länsstyrelsen i Södermanlands län	Utpekande av riksintresse friluftsliv är inte en sådan plan eller program som ska miljöbedömas.	Se bemötande på rad 1.
13	Länsstyrelsen i Uppsala län*	<p>Utpekande av riksintresse friluftsliv är inte en sådan plan eller program som ska miljöbedömas.</p> <p>I mkb:n finns felaktiga föreställningar om riksintressesystemet och de centrala myndigheterna respektive länsstyrelsernas roller. Det är i detta fall Naturvårdsverket som beslutar om anspråket. Länsstyrelsen kan sedan i dialog med kommuner i översiktsplaneprocessen revidera detta anspråk.</p>	<p>Se bemötande på rad 1.</p> <p>Arbetet med översynen har skett på två olika nivåer. Beslut om nya områden kommer dock Naturvårdsverket att fatta. Hushållningsförordningen har alltså inte frångåtts, vilket dock har förtydligats i den reviderade mkb:n.</p>

Rad	Part	Yttrande	Naturvårdsverkets bemötande
14	Länsstyrelsen i Värmlands län*	Det är positivt med en samlad mkb. Den tematiska indelningen bedöms gångbar. Slutsatserna bedöms i stort vara relevanta. Länsstyrelsen delar uppfattning i mkb:n om behovet av översyn av kriterier och hur hot bör identifieras. Tabell 1 och 13 för riksintresseområden för tydlighetens skull inte benämnas som <i>skyddade områden</i> .	Riktlinjerna för översyn av RI för friluftsliv uppdaterades i samband med RU 2012 – 2014 och har legat till grund för länsstyrelsernas arbete. Arbetet med riksintressen är ett löpande arbete och det finns anledning att se över riktlinjerna som MKB:s visar. Mkb:n har förtydligats i enlighet med länsstyrelsens yttrande.
15	Länsstyrelsen i Västerbottens län	Att peka ut riksintresseområden är inte betydande miljöpåverkan. Någon miljöbedömning behövs därför inte.	Se bemötande på rad 1.
16	Länsstyrelsen i Västmanlands län	Eftersom det enbart var storstäderna som fick uppdraget att peka ut tätortsnära områden togs ett föreslaget område vid Västerås bort p.g.a. exploateringstryck.	Yttrandet föranleder inget behov av bemötande.
17	Länsstyrelsen i Örebro län	Utpekande av riksintresse friluftsliv är inte en sådan plan eller program som ska miljöbedömas	Se bemötande på rad 1.
Kommuner			
18	Arvika kommun	Bedömningarna av betydande miljöpåverkan är rimliga.	Yttrandet föranleder inget behov av yttrande.
19	Askersunds kommun*	Det bör inte göras en mkb men nu gjorda antaganden är rimliga. Längre samråd tid behövs. Den sammanfattande tabellen bör förtydligas avseende utveckling. Här bör även påverkan på bebyggelse tas med.	I samband med regeringsuppdrag 2012-2014 då Naturvårdsverket, HaV och samtliga länsstyrelser fick i uppdrag att göra en översyn av RI friluftsliv ska samråd ha skett. Länsstyrelse, kommun och andra berörda ska ha fått ge sin syn på befintliga och nya områdens avgränsningar. Processen har dragit ut på tiden i och med genomförd miljöbedömning. Fortsatt dialog kommer att ske för de områden där kommun har visat tveksamhet eller motsatt sig utpekande. För dessa områden ges mer tid för kommunen och länsstyrelse att se över avgränsningar och värdebeskrivningar. Naturvårdsverket avser att i detta skede besluta de nya anspråk där ingen erinran framkommit. Den sammanfattande tabellen har förtydligats något i enlighet med kommunens påpekande.
20	Bollnäs kommun	Riksintresseområden har inte de effekter som tillstyrks i mkb:n.	Yttrandet föranleder inget bemötande då bedömningarna av utpekandets effekter gjorts i mkb:n.
21	Bromölla kommun*	I analyserna bör man även få med den negativa påverkan på biologisk mångfald som kan uppstå utifrån friluftslivets utövande.	Att friluftsliv kan ge negativa effekter på exv. biologisk mångfald har beaktats i analyserna i 3 kap. I syfte att förtydliga detta har tabellen i avsnitt 3.3 förtydligats. Frågan belyses även i avsnitt 3.7, vilket lämnas oförändrat.

Rad	Part	Yttrande	Naturvårdsverkets bemötande
22	Eslövs kommun	<p>Utpekande av riksintresse för friluftsliv är positivt för gröna och blå värden och välbefinnande. Tystnad bör dock ha vägts in vid utpekande och det är otydligt i mkb om detta beaktats.</p> <p>Håller med vad som anges om att friluftsliv kan ha negativ påverkan i enskilda fall men ingen/liten påverkan på ett övergripande plan.</p>	<p>Stillhet, tystnad, låg ljudnivå har varit ett stödkriterium vid översynen av riksintresseområden för friluftsliv. Detta framgår av Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndighetens <i>Riktlinjer för översyn 2012-2014 av riksintressen för friluftsliv</i>, daterad 2013-02-04.</p>
23	Grums kommun*	<p>I mkb:n bör det vara ett större kommunalt perspektiv. Allt för aggregerat för att bli trovärdigt/ användbart i kommande beslut.</p> <p>Att friluftsliv även kan ge en negativ påverkan på områden har glömts bort.</p>	<p>Att friluftsliv kan ge negativa effekter på exv. biologisk mångfald har beaktats i analyserna i 3 kap. I syfte att förtydliga detta har tabellen i avsnitt 3.3 förtydligats. Frågan belyses även i avsnitt 3.7, vilket lämnas oförändrat.</p>
24	Göteborgs stad	<p>I denna process har det varit anmärkningsvärt dålig dialog mellan stat och kommun. Värdefull information går då förlorad.</p> <p>Tiden för samrådet var för kort.</p>	<p>Se bemötande på rad 19.</p>
25	Hagfors kommun	<p>Bedömningarna av betydande miljöpåverkan är rimliga.</p>	<p>Yttrandet föranleder inget behov av bemötande.</p>
26	Helsingborgs stad	<p>Samrådet har inte varit bra. I hela processen har det varit för dålig dialog.</p>	<p>Se bemötande på rad 19.</p>
27	Härryda kommun	<p>I processen har det saknats samråd med markägare.</p>	<p>Se bemötande på rad 19.</p>
28	Jönköpings kommun	<p>Bedömningarna av betydande miljöpåverkan är rimliga.</p> <p>Naturvårdsverkets förslag till riktlinjer och definition av friluftsliv är bra.</p>	<p>Yttrandet föranleder inget behov av bemötande.</p>
29	Karlskoga kommun	<p>Processen bör stoppas då det varit allt för lite dialog med kommuner och länsstyrelser.</p>	<p>Utpekandet av riksintresseanspråk sker på nationell nivå. En strävan i dialogen är att nå en samsyn i avvägningar gällande samhällsplanering och riksintresseanspråk. Trots detta är det inte alltid möjligt att nå samsyn. Slutligen är det statens ansvar att peka ut anspråk även om en gemensam ståndpunkt inte nåtts helt och hållet.</p>
30	Landskrona kommun	<p>För kort samrådstid.</p> <p>Vissa aktiviteter (som kitesurfing, vattenskoter, besök till fots) kan skada vissa naturvärden. Detta bör utredas i varje område.</p>	<p>Se bemötande på rad 19.</p>
31	Ljungby kommun	<p>Metoden i mkb:n lämpar sig bra för att på ett övergripande sätt beskriva påverkan på temaområdena.</p>	<p>Yttrandet föranleder inget behov av bemötande.</p>
32	Ludvika kommun	<p>Bedömningarna av betydande miljöpåverkan är rimliga.</p>	<p>Yttrandet föranleder inget behov av bemötande.</p>

Rad	Part	Yttrande	Naturvårdsverkets bemötande
33	Lunds kommun*	<p>Bedömningarna i mkb är så generella att de är svåra att tillämpa/kommentera på lokal/regional nivå. Inte transparent hur bedömningarna gjorts.</p> <p>Inom temaområdet <i>Utveckling</i> bör man även beskriva ev. influensområden för områdena. Även specificera vilka exploatering/ byggnadsåtgärder man kan tillåta inom dessa områden. För område FM14 bör t.ex. konsekvenserna på Lunds utvecklingsplaner kring Høje å tydligare framgå. Även utpekande i ådalarna kan innebära negativ miljöpåverkan för växt- och djurliv. Negativa effekter av höjt besöksstryck borde ha analyserats.</p> <p>Bedömning av påverkan på biologisk mångfald är undermålig. Riksintresse friluftsliv står i konflikt med biologiska värden på flera håll i Lunds kommun. Besök kan innebära slitage, som blir negativt för naturen.</p>	<p>Miljöbedömningen har genomförts på en nationell, övergripande nivå då utpekandet ses som en nationell plan eller program enligt miljöbalkens 6 kap. varför påverkan eller influensområden i enskilda områden inte kunnat analyserat specifikt.</p> <p>En miljöbedömning genomförs på lämplignivå och det Lunds kommun efterfrågar genomförs lämpligen som en miljöbedömning på kommunal nivå.</p> <p>I avsnitt 3.3 har bedömningarna tydliggjorts något, eftersom även slitage på ytor ingått i bedömningen av påverkan på biologisk mångfald.</p>
34	Mariestads kn	Det bör ha varit en mer transparent process, vilket kan utveckla arbetet.	Se bemötande på rad 19.
35	Norrköpings kommun	Kommunen efterfrågar dialog med Naturvårdsverket.	<p>Se bemötande på rad 19.</p> <p>Processen bygger på att dialog sker mellan kommun och länsstyrelse. Vid särskilda behov kan Naturvårdsverket ha dialog med kommunen.</p>
36	Region Gotland	<p>Kommunen saknar dialog under själva processen och är starkt kritisk till den korta samrådstiden.</p> <p>Mkb:n bygger på äldre föreslagna gränsdragningar, vilket gör att fel underlag använts.</p>	<p>Se bemötande på rad 19.</p> <p>Samrådet för MKB har gällt det övergripande förslaget på nationell nivå, där har gränsjusteringar på lokal nivå mindre betydelse varför slutsatserna ur denna aspekt bedöms relevanta.</p>
37	Sala kommun	Sala kommun är skeptiska till att mkb:n bara är på nationell nivå, eftersom detaljerna är viktiga.	Se bemötande på rad 33, första stycket.
38	Stockholms stad	<p>Mkb:n saknar bedömningar av påverkan på bostadsbebyggelse, särskilt runt storstäder.</p> <p>Den i mkb:n aggregerade nivån är av ringa intresse.</p>	<p>I avsnitt 3.4 belyses den påverkan som utpekandet kan få på bl.a. bebyggelseutveckling i områden med starkt förändringstryck. Storstadsområden har dock inte pekats ut särskilt i mkb:n.</p> <p>Se bemötande på rad 33, första stycket.</p>
39	Svedala kommun	<p>Det har varit för kort samrådstid.</p> <p>Samråd bör även ske med stora markägare.</p>	<p>Se bemötande på rad 19.</p> <p>Dessa anspråk är del av nationellt program som huvudsakligen pekar ut nationella intressen. Avvägning mellan allmänna och enskilda intressen sker i ett senare skede.</p>

Rad	Part	Yttrande	Naturvårdsverkets bemötande
40	Svenljunga kommun	<p>Bedömningarna av betydande miljöpåverkan är rimliga. Saknar kommentarer från Naturvårdsverket från senaste samrådet. Det finns också synpunkter på enskilda områden från tidigare som inte tagits med.</p> <p>Förhoppningen är att skogsbruket hittar alternativa inkomstkällor till stora slutavverkningar. Hur kan en levande landsbygd gynna naturvärden genom friluftsliv och turism?</p>	Se bemötande på rad 33, första stycket.
41	Vansbro kommun	<p>Bedömningarna i mkb:n bedöms rimliga, men eftersom metoden är ny finns en viss osäkerhet i värderingen.</p> <p>Mkb:n borde funnits med från början i arbetet.</p>	Yttrandet föranleder inget behov av bemötande eftersom motsvarande synpunkt som den kommunen lyfter, om tidpunkt för miljöbedömning, även angetts i 4 kap. i mkb:n.
42	Vingåkers kommun	Utpekande av riksintresse friluftsliv är inte en sådan plan eller program som ska miljöbedömas.	Se bemötande på rad 1.
43	Vänersborgs kommun	<p>Naturvårdsverket bör inte anta några fler riksintresseområden innan systemet setts över. Stödjer i denna del yttrandet från SKL.</p> <p>Att peka ut riksintresseområden innebär inte en betydande miljöpåverkan.</p>	<p>Se bemötande på rad 19.</p> <p>Se bemötande på rad 1.</p>
44	Östersunds kommun	Utpekande av riksintresse friluftsliv är inte en sådan plan eller program som ska miljöbedömas.	Se bemötande på rad 1.
Övriga			
45	Anonym avsändare*	Bedömningarna av betydande miljöpåverkan är inte rimliga. Nyttan av marken blir negativt påverkad när odling tvingas upphöra. Det skapar näringsläckage och växter som inte är till någon nytta (ogräs) sprids utan kontroll.	Vid revidering av mkb kommer betydelsen av riksintresse friluftsliv i förhållande till areella näringar att belysas. Utpekande av riksintresse friluftsliv avser inte att påverka pågående markanvändning inklusive areella näringar.
46	Bergvik skog*	<p>Utpekande av riksintresse friluftsliv är inte en sådan plan eller program som ska miljöbedömas.</p> <p>Anmärkningsvärt att samråd inte skett med Skogsstyrelsen och markägarorganisationer redan vid utformning av riktlinjer för översynen. Håller med om att kvantitativa och kvalitativa mått måste tas fram som kriterier för utpekande.</p> <p>Temaområden Utveckling behandlas allt för schablonmässigt i mkb:n.</p>	<p>Se bemötande på rad 1.</p> <p>Se bemötande på rad 14.</p>

Rad	Part	Yttrande	Naturvårdsverkets bemötande
47	Friluftsförbundet*	<p>Det är korrekt att basera mkb:n på de 190 beslut som Naturvårdsverket ska ta nu. Däremot bör även friluftslivsmålet ”Starkt engagemang och samverkan” tas med. Det är nu oklart varför vissa nationella mål beaktas men inte andra.</p> <p>Håller med om att kriterierna för utpekande behöver utvecklas. I nya kriterier bör friluftslivsmålen vara centrala.</p> <p>I avsnittet <i>Utveckling</i> är tonen allt för negativ och friluftslivets bidrag till utveckling lyfts inte fram tillräckligt väl. I mkb:n har tillgänglighet varit en påverkansfaktor, och den bör vara med. Men det bör anges att denna också kan förändras snabbt.</p> <p>Delar inte bedömningen av att skydd kan binda CO2, detta är ett allt för osäkert antagande.</p>	<p>Vid revideringen kommer avsnittet om <i>Utveckling</i> att justeras något. I sak kommer slutsatserna att bestå men det har inte varit en avsiktligt negativ ton avseende friluftsliv och utveckling. Tvärtom är avsikten att just lyfta friluftslivets möjligheter att bidra till utveckling. Denna synpunkt beaktas alltså i kommande justering av mkb.</p> <p>Se bemötande på rad 14.</p>
48	Lerums SNF	<p>Det är bättre med mer samråd med myndigheter än att ta fram en mkb.</p> <p>Samrådskartor borde lagts in på skyddadnatur.se.</p> <p>Strandskyddet kontra riksintresseområden bör belysas mer i mkb:n. Även successiv negativ påverkan på riksintresseområden genom bl.a. bygglov. Avseende temaområdena Biologisk mångfald och Klimat bör det inte kunna gå att dra slutsatser (jfr avsnitt 3.8).</p> <p>Föreningen anser att det bör ställas högre krav på detaljplanereglering vid bebyggelse inom riksintresseområden.</p>	<p>Se bemötande på rad 19.</p> <p>De kartor som tillgängliggörs på skyddadnatur.se är endast de som är beslutade.</p> <p>Denna mkb avser endast riksintressen för friluftsliv och dess utpekande. Generella områdesskydd som strandskydd har inte behandlats särskilt.</p>
49	Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)	<p>Utpekande av riksintresse friluftsliv är inte en sådan plan eller program som ska miljöbedömas. Områden bör inte pekas ut innan riksintressesystemet setts över.</p>	<p>Se bemötande på rad 1.</p>
50	Skåne-Blekinge Jordägareförbund	<p>Tätortsnära natur behöver definieras. Hela Skåne kan inte vara utpekade för olika skyddsformer. Inte lämpligt att skydda på sätt som nu föreslås.</p>	<p>Mkb:n avser endast riksintresse friluftsliv. Andra områdesskydd behandlas dock i avsnitt 3.5 i mkb:n.</p>

Rad	Part	Yttrande	Naturvårdsverkets bemötande
51	Sportfiskarna*	<p>Även om mkb:n har brister så är det en positiv ansats.</p> <p>I avsnittet Utveckling är tonen allt för negativ och friluftslivets bidrag till utveckling lyfts inte fram tillräckligt väl. Det är också oklart hur, varför och vilka miljö kvalitets-, friluftsliv-, kulturmiljö- och folkhälsomål man har inkluderat i de fem temaområdena.</p> <p>Sportfiskarna instämmer i det bedömda behovet och ser fram emot en utveckling av kriterierna inför nästa översyn av riksintressen. I dessa bör man bättre integrera miljö kvalitetsmål och friluftslivsmål, samt identifierar hot mot friluftslivet.</p> <p>Sportfiskarna saknar en analys av de hot eller behov av andra skyddsformer som behövs i de områden där riksintresseutpekanden nu hävs.</p>	<p>Vid revideringen kommer avsnittet om <i>Utveckling</i> att justeras något. I sak kommer slutsatserna att bestå men det har inte varit en avsiktligt negativ ton avseende friluftsliv och utveckling. Tvärtom är avsikten att just lyfta friluftslivets möjligheter att bidra till utveckling. Denna synpunkt beaktas alltså i kommande justering av mkb.</p> <p>Se bemötande på rad 14.</p>
52	Stockholm vatten	<p>Ett ökat friluftsliv kan även vara negativt, bl.a. avseende nedskräpning och mer biltrafik.</p> <p>Det finns en risk för betydande negativ miljö påverkan genom ökad tillströmning av besökare, nedskräpning och läckage invid vattentäkt. Bör anges i 5 kap. om åtgärder för att begränsa betydande negativ miljö påverkan.</p>	<p>Vid ett ökat antal besökare reglerar övrig lagstiftning nedskräpning, terrängkörning m.m., detta behandlas inte särskilt inte i denna mkb. En negativ påverkan på biologisk mångfald belyses dock i bl.a. avsnitt 3.7.</p>

Rad	Part	Yttrande	Naturvårdsverkets bemötande
53	Svenskt friluftsliv*	<p>Håller med om att kriterierna för utpekande behöver utvecklas. I nya kriterier bör friluftslivsmålen vara centrala.</p> <p>I avsnittet Utveckling är tonen allt för negativ och friluftslivets bidrag till utveckling lyfts inte fram tillräckligt väl. I mkb:n har tillgänglighet varit en påverkansfaktor, och den bör vara med. Men det bör anges att denna också kan förändras snabbt.</p> <p>Det är korrekt att basera mkb:n på de 190 beslut som Naturvårdsverket ska ta nu. Däremot bör även friluftslivsmålet ”Starkt engagemang och samverkan” tas med. Det är nu oklart varför vissa nationella mål beaktas men inte andra.</p> <p>I mkb:n anges att det saknas data om friluftsliv. Svenskt friluftsliv delar denna uppfattning.</p> <p>Delar inte bedömningen av att skydd kan binda CO2, detta är ett allt för osäkert antagande.</p> <p>Påtalar att slitage på marker från friluftsliv också kan också vara positivt för biologisk mångfald. Detta nämns inte i mkb:n.</p>	<p>Se bemötande på rad 14.</p> <p>Vid revideringen kommer avsnittet om <i>Utveckling</i> att justeras något. I sak kommer slutsatserna att bestå men det har inte varit en avsiktligt negativ ton avseende friluftsliv och utveckling. Tvärtom är avsikten att just lyfta friluftslivets möjligheter att bidra till utveckling. Denna synpunkt beaktas alltså i kommande justering av mkb.</p>
54	Sveriges Jordägareförbund*	<p>Det har varit en bristfällig dialog med markägare i processen och det har getts för lite tid till samråd.</p> <p>I mkb:n saknas bedömning av hur utpekande påverkar de areella näringarna. Det är viktigt att dessa kan fortgå eftersom de formar landskapet, vilket lockar till friluftsliv.</p> <p>Kriterierna för utpekande bör vara tydligare.</p> <p>Håller med om att det saknas data om friluftsliv.</p>	<p>Se bemötande på rad 19.</p> <p>Se bemötande på rad 45.</p> <p>Se bemötande på rad 14.</p>

Rad	Part	Yttrande	Naturvårdsverkets bemötande
55	Fam. Waern*	<p>Mkb:n har brister som är anmärkningsvärda och det är fel att genomföra miljöbedömningen på nationell nivå.</p> <p>Avgränsning i olika teman i mkb:n är oklar och enskilda intressen, äganderätten saknas i bedömningarna. Inte heller proportionalitetsprincipen har beaktats.</p> <p>Det kartunderlag som fanns med i samrådet var otydligt.</p> <p>I mkb:n står att underlagen i processen varit undermåliga. Detta verkar rättfärdigas med att utpekande inte är juridiskt bindande. Men utpekande har en rättslig betydelse för bl.a. markägare. Frågan om att peka ut skydd på annans mark bör tas till EU-domstol.</p>	<p>Se bemötande på rad 33, första stycket.</p> <p>Utpekande av områden som riksintresse för friluftsliv i ett område hindrar inte befintligt brukande av marken. Utpekandet ska istället betraktas som en planeringsförutsättning vilkens betydelse avgörs i avvägningar i det enskilda fallet.</p>

Bilaga 1: Inkomna yttranden

Förteckning över samtliga parter som inkommit med yttranden under samrådstiden.

Centrala myndigheter

- Boverket
- Energimyndigheten
- Försvarsmakten
- Havs- och vattenmyndigheten
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
- Post- och Telestyrelsen
- Riksantikvarieämbetet
- Skogsstyrelsen
- Strålsäkerhetsmyndigheten
- Tillväxtverket
- Trafikverket

Länsstyrelser

- Länsstyrelsen Blekinge
- Länsstyrelsen Gotland
- Länsstyrelsen Gävleborg
- Länsstyrelsen Norrbotten
- Länsstyrelsen Stockholm
- Länsstyrelsen Södermanland
- Länsstyrelsen Uppsala
- Länsstyrelsen Värmland
- Länsstyrelsen Västerbotten
- Länsstyrelsen Västmanland
- Länsstyrelsen Västra Götaland
- Länsstyrelsen Örebro
- Länsstyrelsen Östergötland

Kommuner

- Alingsås kommun
- Arboga kommun
- Arvika kommun
- Askersunds kommun
- Bollnäs kommun
- Borås stad
- Botkyrka kommun
- Bromölla kommun
- Båstads kommun
- Dals-Eds kommun
- Degerfors kommun
- Eksjö kommun
- Eslövs kommun
- Fagersta kommun
- Falu kommun
- Forshaga/Munkfors kommun
- Region Gotland
- Grums kommun
- Gullspångs kommun

Kommuner (forts.)

- Göteborgs stad
- Götene kommun
- Hagfors kommun
- Helsingborgs stad
- Hällefors kommun
- Härnösands kommun
- Härryda kommun
- Hässleholms kommun
- Höganäs kommun
- Jönköpings kommun
- Karlshamns kommun
- Karlskoga kommun
- Karlstads kommun
- Kävlinge kommun
- Kungälv kommun
- Landskrona stad
- Leksands kommun
- Ljungby kommun
- Lomma kommun
- Ludvika kommun
- Lunds kommun
- Mariestads kommun
- Melleruds kommun
- Mora kommun
- Nora kommun
- Norrköpings kommun
- Olofströms kommun
- Orust kommun
- Oxelösunds kommun
- Partille kommun
- Ronneby kommun
- Sala kommun
- Sandvikens kommun
- Skövde kommun
- Sollentuna kommun
- Solna stad
- Stockholms stad
- Svedala kommun
- Svenjunga kommun
- Södertälje kommun
- Tierps kommun
- Tingsryds kommun
- Torsby kommun
- Tyresö kommun
- Töreboda kommun
- Uddevalla kommun
- Umeå kommun
- Upplands-Väsby kommun

Kommuner (forts.)

- Vallentuna kommun
- Vansbro kommun
- Vänersborgs kommun
- Västerviks kommun
- Växjö kommun
- Vingåkers kommun
- Ystads kommun
- Åtvidabergs kommun
- Öckerö kommun
- Örnsköldsviks kommun
- Östersunds kommun
- Östhammars kommun

Övriga intressenter

- Bergvik Skog
- Cementa
- Friluftsförbundet
- Lerums naturskyddsförening
- Okänd avsändare Svedala
- Skåne-Blekinge Jordägareförbund
- Sveriges kommuner och Landsting
- Sportfiskarna
- Stockholm Vatten
- Svenska båtunionen
- Svenska Brukshundklubben
- Svenskt Friluftsliv
- Sveriges Jordägareförbund
- Sydsvenska AB
- Waern, Carl-Fredrik och Waern, Fredrik

Bilaga 2: Inkomna yttranden med synpunkter på utpekade områden

Sammanfattning av inkomna synpunkter på enskilda områden sorterade efter län och område, med naturvårdsverkets beslutsrekommendation.

Områden som är markerade med grön färg i ID-kolumnen ingår i föreliggande beslut. Områden markerade med röd färg är föremål för fortsatt arbete.

Stockholms län

ID	Område	Samrådspart	Synpunkt på områdesavgränsning	Synpunkt på värdebeskrivning	Naturvårdsverkets bedömning	Naturvårdsverkets beslut
FAB 01	Stockholms skärgård; yttre delen	Försvarmakten	Områden som utgör skjutfält bör undantas från områden av riksintresse för friluftsliv	Täcker helt ett flertal övnings- och skjutfält: Stabbo, Utö Korsö, Söderarm, Gisslingö, Mellstens, Nättarö och Askö. Utöver själva skjutfälten berörs större delarna av skjutfältens influensområde för buller samt riskområden för skjutningar.	Avgränsning är en markering för att värna de värden som finns idag och vid ändrar markanvändning i framtiden. Fått ny avgränsning från lst där Vaddö kanal ingår. Följer havsplaneringsgränsen.	NV avstyrker Lst förslag på avgränsning i Vaddö kanal vilket skulle påverka transport- och farleden. Vaddö kanal berör sjöfart och fritidsbåttrafik och har stor betydelse för friluftsliv och naturturism. Den ursprungliga avgränsningen bör kvarstå och korrigeras så att den täcker in kanalen och strandremsan. Havsplaneringsgränsen ska följas vid den yttre avgränsningen.
FAB 02	Stockholms skärgård; mellersta delen	Svenska båtunionen webb	Justeras	Justeras	Uppdaterad värdebeskrivning finns.	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område.
FAB 09	Tullgarn-Södra Mörkö	Södertälje kommun	Ingen erinran	Ingen erinran		NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område.
FAB 10	Bornsjön	Botkyrka kommun	Ingen erinran	Kommunen anser att Mälarstranden på ett tydligare sätt bör beskrivas i värdebeskrivningen av det blivande riksintresset FAB 10 Bornsjön.	Detaljavgränsning som kommun och Lst hanterar i ÖP.	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område.
		Södertälje kommun	Ingen erinran	Ingen erinran	Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område.
		Försvarmakten	Områden som utgör skjutfält bör undantas från områden av riksintresse för friluftsliv	Ligger delvis inom Vällinge skjutfält, samt tillhörande influensområde för buller.	Lst har justerat gränsen i enlighet med NV's och försvarmaktens önskemål, övningsfältet / skjutfältet ligger i detta förslag inte inom RI-området. Underlag för framtagande av denna avgränsning har varit kartunderlag som hämtats från försvarmaktens webbplats (http://www.forsvarsmakten.se/sv/organisation/hemvarnet-s-stridsskola/skjutfalt-och-avlysningar/) och den karta över övningsfältet som finns där och som bifogas för kännedom. Shape för områdets nya avgränsning bifogas.	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område.
		Stockholm Vatten	Justeras	Justeras	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område då ingen verksamhet kommer adderas som kommer att påverka vattentäkten negativt.	
FAB 11	Järvafältet	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område.
FAB 12	Rösjön-Vallentunasjön-Rönninge by	Vallentuna kommun	Kommunen avstyrker förslaget.	Kommunen avstyrker förslaget.		
FAB 13	Ulriksdal-Haga-Djurgården	Solna stad	Kommunen avstyrker förslaget.	Kommunen avstyrker förslaget.		

Uppsala län

ID	Område	Samrådspart	Synpunkt på områdesavgränsning	Synpunkt på värdebeskrivning	Naturvårdsverkets bedömning	Naturvårdsverkets beslut
FC 02	Södra Mälaren	Försvarmakten	Områden som utgör skjutfält bör undantas från områden av riksintresse för friluftsliv	Ligger delvis inom Veckholms skjutfält, samt tillhörande influensområde för buller.	Länsstyrelsen meddelar att området har justerats. Värdebeskrivningen har kompletteras utifrån förändrad avgränsning.	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område.
FC 03	Florarna och Finnsjön	Tierps kommun Östhammars kommun	Ingen erinran Ingen erinran	Ingen erinran Ingen erinran	Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område.
FC 04	Hjälstaviken	Östhammars kommun	Ingen erinran	Ingen erinran	Länsstyrelsen meddelar att området har justerats och ligger i anslutning till skjutfältet. Värdebeskrivningen kompletteras med synpunkter från Försvarmakten.	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område.
FC 05	Öregrunds-Gräsö skärgård	Försvarmakten	Områden som utgör skjutfält bör undantas från områden av riksintresse för friluftsliv	Ligger delvis inom influensområde för buller samt riskområde för skjutningar tillhörande Rotens skjutfält.	Länsstyrelsen meddelar att området har justerats och ligger i anslutning till skjutfältet. Värdebeskrivningen har kompletterats med synpunkter från försvarmakten. För reservatet finns verktyg att hantera friluftslivet via leder, skötselplan, tillträdesförbud under begränsad tid.	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område.
FC 06	Norra Mälaren samt nedre delarna av tillflödena Fyrisån och Hågaån	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område.

Södermanlands län

ID	Område	Samrådspart	Synpunkt på områdesavgränsning	Synpunkt på värdebeskrivning	Naturvårdsverkets bedömning	Naturvårdsverkets beslut
FD 01	Bråviken-Tunaberg	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område.
FD 02	Södermanlands kust och skärgård	Försvarsmakten	Områden som utgör skjutfält bör undantas från områden av riksintresse för friluftsliv	Ligger delvis inom Askö skjutfält, samt tillhörande influensområde för buller	Område är ett befintligt RI-område. Förleder ingen ändring av förslaget.	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område.
		Oxelösunds kommun	Ingen erinran	Ingen erinran		
FD 03	Tullgarn	Södertälje kommun			Fortsatt samråd	
FD 04	Nynäs	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område.
FD 05	Nyköpingsån	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område.
FD 07	Prästfjärden-Grönsöfjärden-Gripsholmsviken	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område.
FD 09	Ridö-Sundbyholmsarkipelagen	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område.
FD 10	Hjälmare kanal	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område.
FD 11	Hjälmaran och Julita	Vingåkers kommun	Ingen erinran	Ingen erinran	Fortsatt samråd	
FD 13	Klämmingen-Österheden	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område.
FD 14	Likstammen	Inga synpunkter berörde området				Området har tagits bort efter ny bedömning av Lst.

Östergötlands län

ID	Område	Samrådspart	Synpunkt på områdesavgränsning	Synpunkt på värdebeskrivning	Naturvårdsverkets bedömning	Naturvårdsverkets beslut
FE 07	Östergötlands skärgård	Norrköpings kommun	Ingen erinran. Havsgränsen är OK enl lst		Fortsatt samråd	
FE 08	Fjällmossen-Lövsjön	Norrköpings kommun			Fortsatt samråd	

Jönköpings län

ID	Område	Samrådspart	Synpunkt på områdesavgränsning	Synpunkt på värdebeskrivning	Naturvårdsverkets bedömning	Naturvårdsverkets beslut
FF 02	Isaberg	Inga synpunkter berörde området			Förtydliganden om avgränsning och värdebeskrivning.	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FF 04	Bolmen	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FF 08	Komosse	Jönköpings kommun	Ingen erinran	Ingen erinran	Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FF 09	Fegen, Svansjöarna och Kalvsjön	Inga synpunkter berörde området				NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FF 10	Skurugata-Klinten	Eksjö kommun	Inga synpunkter	Inga synpunkter	Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område

Kronobergs län

ID	Område	Samrådspart	Synpunkt på områdesavgränsning	Synpunkt på värdebeskrivning	Naturvårdsverkets bedömning	Naturvårdsverkets beslut
FG 01	Bolmenområdet	Ljungby kommun	Ingen erinran (oklart yttrande)	Ingen erinran	Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FG 02	Möckelområdet	Ljungby kommun	Ingen erinran	Ingen erinran	Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
		Älmhults kommun	Ingen erinran	Motivera tydligare varför området kring Saganäs ska omfattas av riksintresset. Värdebeskrivningen överensstämmer inte med kommunens viljeinriktning.	Detaljavgränsning som kommun och Lst hanterar i ÖP.	
FG 03	Äsnenområdet	Tingsryds kommun	Ingen erinran	Ingen erinran	Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
		Växjö kommun	Ingen erinran	Ingen erinran		
FG 04	Vidösternområdet	Ljungby kommun	Riksintresseområdet bör innefatta riksettan norrut i Värnamo kommun	Ingen erinran	Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område

Kalmar län

ID	Område	Samrådspart	Synpunkt på områdesavgränsning	Synpunkt på värdebeskrivning	Naturvårdsverkets bedömning	Naturvårdsverkets beslut
FH 01	Risebo	Västerviks kommun	Ingen erinran	Ingen erinran	Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FH 02	Norra Smålands skärgård	Västerviks kommun	Ge länsstyrelsen i Kalmar län i uppdrag att ytterligare justera gränserna så att de överensstämmer med verkliga förhållanden och kommunens önskemål	Ingen erinran	Detaljavgränsning som kommun och Lst hanterar i ÖP. Lst har ändrat gränsen så den ligger enligt havsplaneringsgränsen	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FH 04	Hammarsjöområdet	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FH 07	Emåns nedre lopp	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FH 11	Beijershamn	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FH 13	Ottenby	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område

Gotlands län

ID	Område	Samrådspart	Synpunkt på områdesavgränsning	Synpunkt på värdebeskrivning	Naturvårdsverkets bedömning	Naturvårdsverkets beslut
FI 01	Färö	Region Gotland	Avstyrker förslaget i nuläget. Ansluter sig till SKLs yttrande om att inga nya områden ska beslutas i dagsläget.	Avstyrker förslaget i nuläget. Ansluter sig till SKLs yttrande om att inga nya områden ska beslutas i dagsläget.	Fortsatt samråd, Lst behöver mer tid för att fullfölja uppdraget.	
FI 02	Östergarnslandet (del av)	Region Gotland	Avstyrker förslaget i nuläget. Ansluter sig till SKLs yttrande om att inga nya områden ska beslutas i dagsläget.	Avstyrker förslaget i nuläget. Ansluter sig till SKLs yttrande om att inga nya områden ska beslutas i dagsläget.	Fortsatt samråd, Lst behöver mer tid för att fullfölja uppdraget.	
FI 03	Storsudret	Region Gotland	Avstyrker förslaget i nuläget. Ansluter sig till SKLs yttrande om att inga nya områden ska beslutas i dagsläget.	Avstyrker förslaget i nuläget. Ansluter sig till SKLs yttrande om att inga nya områden ska beslutas i dagsläget.	Fortsatt samråd, Lst behöver mer tid för att fullfölja uppdraget.	
FI 04	Gotlandskusten	Region Gotland	Avstyrker förslaget i nuläget. Ansluter sig till SKLs yttrande om att inga nya områden ska beslutas i dagsläget.	Avstyrker förslaget i nuläget. Ansluter sig till SKLs yttrande om att inga nya områden ska beslutas i dagsläget.	Fortsatt samråd, Lst behöver mer tid för att fullfölja uppdraget.	
		Försvarmakten	Områden som utgör skjutfält bör undantas från områden av riksintresse för friluftsliv	Ligger delvis inom Tofta skjutfält samt influensområde för buller tillhörande Visby flygplats.		
FI 06	Karlsöarna	Region Gotland	Avstyrker förslaget i nuläget. Ansluter sig till SKLs yttrande om att inga nya områden ska beslutas i dagsläget.	Avstyrker förslaget i nuläget. Ansluter sig till SKLs yttrande om att inga nya områden ska beslutas i dagsläget.	Fortsatt samråd, Lst behöver mer tid för att fullfölja uppdraget.	
FI 07	Bästräsk med omnejd	Region Gotland	Avstyrker förslaget i nuläget. Ansluter sig till SKLs yttrande om att inga nya områden ska beslutas i dagsläget.	Avstyrker förslaget i nuläget. Ansluter sig till SKLs yttrande om att inga nya områden ska beslutas i dagsläget.	Fortsatt samråd, Lst behöver mer tid för att fullfölja uppdraget.	
FI 08	Nordöstra Gotlands kust och skärgård	Region Gotland	Avstyrker förslaget i nuläget. Ansluter sig till SKLs yttrande om att inga nya områden ska beslutas i dagsläget.	Avstyrker förslaget i nuläget. Ansluter sig till SKLs yttrande om att inga nya områden ska beslutas i dagsläget.	Fortsatt samråd, Lst behöver mer tid för att fullfölja uppdraget.	
FI 09	Hejnum Höllar med omnejd	Region Gotland	Avstyrker förslaget i nuläget. Ansluter sig till SKLs yttrande om att inga nya områden ska beslutas i dagsläget.	Avstyrker förslaget i nuläget. Ansluter sig till SKLs yttrande om att inga nya områden ska beslutas i dagsläget.	Fortsatt samråd, Lst behöver mer tid för att fullfölja uppdraget.	
		Cementa	Justeras	Justeras		
FI 10	Follingbohöjdens friluftsområde	Region Gotland	Avstyrker förslaget i nuläget. Ansluter sig till SKLs yttrande om att inga nya områden ska beslutas i dagsläget.	Avstyrker förslaget i nuläget. Ansluter sig till SKLs yttrande om att inga nya områden ska beslutas i dagsläget.	Fortsatt samråd, Lst behöver mer tid för att fullfölja uppdraget.	
		Försvarmakten	Ingen erinran	Ligger delvis inom influensområde för buller tillhörande Visby flygplats.		
FI 11	Lojsta Hed	Region Gotland	Avstyrker förslaget i nuläget. Ansluter sig till SKLs yttrande om att inga nya områden ska beslutas i dagsläget.	Avstyrker förslaget i nuläget. Ansluter sig till SKLs yttrande om att inga nya områden ska beslutas i dagsläget.	Fortsatt samråd, Lst behöver mer tid för att fullfölja uppdraget.	
FI 12	Lojsta slott med träskan	Region Gotland	Avstyrker förslaget i nuläget. Ansluter sig till SKLs yttrande om att inga nya områden ska beslutas i dagsläget.	Avstyrker förslaget i nuläget. Ansluter sig till SKLs yttrande om att inga nya områden ska beslutas i dagsläget.	Fortsatt samråd, Lst behöver mer tid för att fullfölja uppdraget.	
FI 13	Kulturresevatet Norrbys i Väte och naturreservatet Bäcks	Region Gotland	Avstyrker förslaget i nuläget. Ansluter sig till SKLs yttrande om att inga nya områden ska beslutas i dagsläget.	Avstyrker förslaget i nuläget. Ansluter sig till SKLs yttrande om att inga nya områden ska beslutas i dagsläget.	Fortsatt samråd, Lst behöver mer tid för att fullfölja uppdraget.	
FI 14	Östergarnsholm	Region Gotland	Avstyrker förslaget i nuläget. Ansluter sig till SKLs yttrande om att inga nya områden ska beslutas i dagsläget.	Avstyrker förslaget i nuläget. Ansluter sig till SKLs yttrande om att inga nya områden ska beslutas i dagsläget.	Fortsatt samråd, Lst behöver mer tid för att fullfölja uppdraget.	

Blekinge län

ID	Område	Samrådspart	Synpunkt på områdesavgränsning	Synpunkt på värdebeskrivning	Naturvårdsverkets bedömning	Naturvårdsverkets beslut
FK 01	Valjeviken-Ryssberget-Halen-Raslängen	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FK 02	Listerlandet-Hanö	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FK 03	Mörrumsåns dalgång	Karlshamns kommun	Ingen erinran	Ingen erinran	Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FK 04	Hällaryds skärgård-Eriksberg-Tjärö-Biskopsmåla	Karlshamns kommun	Ingen erinran	Ingen erinran	Det är ett område i anslutning till Gyö-Garnanäs som kommunen anser bör utgå från RI-området, med hänvisning till eventuella framtida exploateringsplaner.	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
		Ronneby kommun	Begränsas till samma gräns som RI naturvård.	Ingen erinran	Lst har svårt att tolka kommuns synpunkt eftersom hela Gyö och en del av Garnanäs redan ingår i det befintliga RI-området för friluftsliv. Dessutom delas området av två olika riksintresseområden för naturvård där Gyö tillhör det ena (NK 8) och delar av Garnanäs det andra (NK 10). Lst bedömning är att de olika intressena bör kunna samsas. Den föreslagna gränsen bör bibehållas.	
		Försvarsmakten	Områden som utgör skjutfält bör undantas från områden av riksintresse för friluftsliv	Ligger delvis inom Harö skjutfält och tillhörande influensområde för buller samt Ryssjöns övningsfält.	Försvarsmakten har haft synpunkter på avgränsningen av FK04, eftersom det innehåller två övningsområden, Harö och Ryssjön (ett område öster om sjön). Harö ingår i befintligt riksintresseområde. Ryssjön ligger inom den utvidgade delen. Försvarsmakten har inte redovisat något konkret förslag på hur gränsen bör dras.	
FK 05	Listerby skärgård-Tromtö-Gö	Ronneby kommun	Gränsen borde anpassas till reservatsgränsen på land och inte till riksintresse för naturvård	Ingen erinran	Lst bedömer att om gränsen skulle ändras efter kommunens önskemål undantas viktiga delområden, t ex Aspans kursgård, Gö fiskeläge och Göholms gård där det bl a finns ett vandrarhem. Den föreslagna gränsen bör bibehållas.	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FK 07	Bräkneåns dalgång				Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FK 08	Brunnsskogen-Karön	Ronneby kommun	Förslag från kommunen var att se över så att bl.a. bebyggda delar i Droppemåla och Ekenäs undantas. Ronneby kommun anser därför att det föreslagna riksintresseområdet ska begränsas.	Ingen erinran	Ronnebys kommuns förslag är välmotiverat. Gränsen är justerad i enlighet med önskemålet.	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område

Skåne län

ID	Område	Samrådspart	Synpunkt på områdesavgränsning	Synpunkt på värdebeskrivning	Naturvårdsverkets bedömning	Naturvårdsverkets beslut
FM 01	Bjäre-kusten-Skålderviken	Båstads kommun	Ingen erinran	Anropsstyrd närtrafik i området med mycket begränsat utbud. Stödkriteriet "tålighet mot slitage i de delar som förväntas bli intensivt utnyttjade" motsägs av att "För stort slitage i naturmarker och störande användning av vattenområdet kan skada områdets värden".	Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FM 02	Hallandsås	Båstads kommun	Ingen erinran	Att "området lämnas fritt från ytterligare exploatering" motsäger att utpekande inte innebär ett ovillkorligt skydd av området och att det så långt som möjligt ska kunna nyttjas för flera ändamål.	Fortsatt samråd, Lst behöver mer tid för att fullfölja uppdraget.	
		Försvarsmakten	Områden som utgör skjutfält bör undantas från områden av riksintresse för friluftsliv	Ligger delvis inom Önnarps övningsfält med skjutbanor.	Fortsatt samråd, Lst behöver mer tid för att fullfölja uppdraget.	
FM 03	Kullaberg med kusten Höganäs-Helsingborg och Pålsjö skog	Helsingborgs stad	Synpunkter på avgränsning	Ingen erinran	Fortsatt samråd, Lst behöver mer tid för att fullfölja uppdraget.	
		Höganäs kommun	Ingen erinran	Värdebeskrivningen behöver ses över (vi saknar samhällsbyggnadsförvaltningens yttrande)		
FM 04	Rönneå	Eslövs kommun	Önskvärt med motivering till hur gränserna dragits. Gränser för riksintresset och det nya utåkade strandskyddet bör följas åt. Avgränsningarna av riksintresset bör vara exaktare och avstängslad industrimark samt halva gårdar som nu finns med bör utgå.	Ingen erinran	Fortsatt samråd, Lst behöver mer tid för att fullfölja uppdraget.	

Skåne län (forts.)

ID	Område	Samrådspart	Synpunkt på områdesavgränsning	Synpunkt på värdebeskrivning	Naturvårdsverkets bedömning	Naturvårdsverkets beslut
FM 06	Frostavallen-Ringsjön-Fulltofta				Fortsatt samråd, Lst behöver mer tid för att fullfölja uppdraget.	
FM 07	Råån	Landskrona stad	Ingen erinran	Ingen erinran		NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FM 09	Kävlingeån från Vombsjön till Bjärred	Eslövs kommun	Önskvärt med motivering till hur gränserna dragits. Gränser för riktintresset och det nya utökade strandskyddet bör följas åt. Avgränsningarna av riksintresset bör vara exaktare och avstängslad industrimark samt halva gårdar som nu finns med bär utgå.	Ingen erinran	Fortsatt samråd, Lst behöver mer tid för att fullfölja uppdraget.	
		Kävlinge kommun	Ansluter sig till SKLs yttrande om att inga nya områden ska beslutas i dagsläget.	Avstyrker		
		Lomma kommun	Vid Kävlingeåns mynning bör naturvårdsintresset stå över friluftslivsintresset och området inte tillgängliggöras i större utsträckning än det är idag.	Ingen erinran		
		Lunds kommun	Utpekande av dessa å-rum som riksintresse för friluftslivet kan innebära negativ miljöpåverkan för växt- och djurlivet.	Om området blir kvar bör värdebeskrivningen ses över.		
FM 10	Vomb och Klingavälsån	Sydvatten AB	Justeras	Ingen erinran	Fortsatt samråd, Lst behöver mer tid för att fullfölja uppdraget.	
		Lunds kommun	Området bör tas bort eller justeras i de delar som har beträdnadsförbud	Om området blir kvar bör värdebeskrivningen ses över.	Fortsatt samråd, Lst behöver mer tid för att fullfölja uppdraget.	
FM 11	Snogeholm-Sövde	Ystads kommun	Ingen erinran	Ingen erinran		NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FM 12	Fyledalen	Ystads kommun	Ingen erinran	Ingen erinran		NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FM 14	Höje å från Genarp till Lomma	Lomma kommun	Avgränsningen bör ses över m h t naturvårdsintressena.	Ta bort skärmflygning från listan på friluftaktiviteter.	Fortsatt samråd, Lst behöver mer tid för att fullfölja uppdraget.	
		Lunds kommun	Utpekande av dessa å-rum som riksintresse för friluftslivet kan innebära negativ miljöpåverkan för växt- och djurlivet.	Om området blir kvar bör värdebeskrivningen ses över.		
FM 15	Torup	Svedala kommun	Svedala kommun tycker att områdets geografiska avgränsning för FM15 Torup är för stort och bör begränsas till det i Svedala kommuns översiktsplan 2010 angivna kärnområde för rekreation som omfattar Torupsområdet.	Ingen erinran	Fortsatt samråd, Lst behöver mer tid för att fullfölja uppdraget.	
FM 19	Araslövssjön-Hammarsjön-Helge å				Fortsatt samråd, Lst behöver mer tid för att fullfölja uppdraget.	
FM 20	Kusten Åhus-Valje med Rinkaby skjutfält	Bromölla kommun	Ingen erinran	Ingen erinran	Fortsatt samråd, Lst behöver mer tid för att fullfölja uppdraget.	
		Försvarmakten	Områden som utgör skjutfält bör undantas från områden av riksintresse för friluftsliv	Ligger delvis inom Rinkaby skjutfält och tillhörande influensområde för buller.		
FM 21	Ivösjön-Immeln-Ryssberget	Bromölla kommun	Bromölla kommun föreslår att gränsen i det aktuella området dras i samma linje som gränsen för strandskydd. Karta över önskad gränsändring skickas som bilaga via e-post.	Ingen erinran	Fortsatt samråd, Lst behöver mer tid för att fullfölja uppdraget.	
FM 22	Vittsjöarna-Vieån-Skeingesjön	Hässleholms kommun	Avgränsningen bör ändras enligt kartbild 2 eller 3 i yttrandet	Ingen erinran	Fortsatt samråd, Lst behöver mer tid för att fullfölja uppdraget.	
FM 23	Hovdala-Finjasjön	Hässleholms kommun	Avgränsningen bör ändras enligt kartbils 1 i yttrandet	Ingen erinran	Fortsatt samråd, Lst behöver mer tid för att fullfölja uppdraget.	

Hallands län

ID	Område	Samrådspart	Synpunkt på områdesavgränsning	Synpunkt på värdebeskrivning	Naturvårdsverkets bedömning	Naturvårdsverkets beslut
FN 04	Lygnem-Rolsån	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FN 05	Onsalalandet-Kungsbackafjorden-Tjolöholm	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FN 09	Ätran-Högvadsån	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FN 10	Skrea strand-Tylösand	Försvarmakten	Områden som utgör skjutfält bör undantas från områden av riksintresse för friluftsliv	Ligger delvis inom Ringenäs skjutfält och tillhörande influensområde för buller	Skjutfältet ingår i det befintliga RI	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FN 14	Laholmsbukten	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FN 16	FN 16:1 Fladen	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
	FN 16:2 Lilla Middelgrund	Inga synpunkter berörde området				
	FN 16:3 Morups bank	Inga synpunkter berörde området				
	FN 16:4 Röde bank	Inga synpunkter berörde området				
	FN 16:5 Stora Middelgrund	Inga synpunkter berörde området				
FN 17	Fegen, Svansjöarna och Kalvsjön	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område

Västra Götalands län

ID	Område	Samrådspart	Synpunkt på områdesavgränsning	Synpunkt på värdebeskrivning	Naturvårdsverkets bedömning	Naturvårdsverkets beslut
FO 01	FO 01:1 Platåbergslandskapet Billingen - delområdet Billingen	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
	FO 01:2 Platåbergslandskapet Billingen - delområdet Valle	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
	FO 01:3 Platåbergslandskapet Billingen - delområdet Hornborgasjön	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FO 02	Bokedalen och Jonsered strömmar	Partille kommun	Ansluter sig till SKLs yttrande om att inga nya områden ska beslutas i dagsläget.	Avstyrker	Naturvårdsverket, Hav och vatten myndigheten samt länsstyrelserna fick under 2012- 2014 i uppdrag att göra en översyn av vilka områden som bedöms vara av riksintresse för friluftslivet enligt 3 kap. 6§ miljöbalken, särskilt med beaktande av de långsiktiga behoven av tätortsnära natur. Lst anser att det kan vara viktigt att peka ut riksintresset i ett område med ökande befolkning och därmed värna område för rekreation och friluftsliv. Fortsatt samråd med berörd kommun kommer att ske då området påverkar många människors möjlighet att utöva friluftsliv.	
		Lerums naturskyddsförening	Justeras	Justeras		
FO 04	Bråtaområdet	Härryda kommun	Kommunen ställer sig tveksam till nya riksintressen inom kommunens gränser	Avstyrker	Naturvårdsverket, Hav och vatten myndigheten samt länsstyrelserna fick under 2012- 2014 i uppdrag att göra en översyn av vilka områden som bedöms vara av riksintresse för friluftslivet enligt 3 kap. 6§ miljöbalken, särskilt med beaktande av de långsiktiga behoven av tätortsnära natur. Lst anser att det kan vara viktigt att peka ut riksintresset i ett område med ökande befolkning och därmed värna område för rekreation och friluftsliv. Fortsatt samråd med berörd kommun kommer att ske då området påverkar många människors möjlighet att utöva friluftsliv.	
FO 08	Fegen, Svansjöarna och Kalvsjön	Svenljunga kommun	Ingen erinran	Det är viktigt att det i värdebeskrivningen beskrivs just vad som är ett värde och inte bara en beskrivning av platsen. I Fegens område under värdebeskrivning nämns till exempel fördämningar, på vilket sätt är det ett värde för friluftslivet?	Detaljavgränsning som kommun och Lst hanterar i ÖP	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område

Västra Götalands län (forts.)

ID	Område	Samrådspart	Synpunkt på områdesavgränsning	Synpunkt på värdebeskrivning	Naturvårdsverkets bedömning	Naturvårdsverkets beslut
FO 11:1-4	FO 11:1 Göta älv - delområdet Vänersborg- Göteborgs stad Trollhättan		Mindre justeringar kan behöva göras.	Ingen erinran	Detaljavgränsning som kommun och Lst hanterar i ÖP	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
	FO 11:2 Göta älv - delområdet Lilla Edet- Älvängen	Kungälv kommun	Ingen erinran	Värdebeskrivningar var bra och tydligt skrivna och vi har inga kompletterande synpunkter från Kungälv kommun.		
	FO 11:3 Göta älv - delområdet Göta och Nordre älv	Vänersborgs kommun	Ingen erinran	Ingen erinran		
	FO 11:4 Göta älv - delområdet Nordre älvs estuarium	Inga synpunkter berörde området				
FO 12	Göteborgs skärgård	Göteborgs stad	Avgränsningen har vissa brister och är generellt ritat. Den kan inte tillstyrkas med nuvarande utformning.	Avstyrker	Fortsatt samråd med berörd kommun kommer att ske.	
		Öckerö kommun	Kommunen anser att det är viktigt att riksintresseområdet anpassas efter verkligheten, så att de områden som verkligen är viktiga för friluftslivet och bevarandet av natur- och kulturmiljöer får ett bra skydd medan verksamhetsområden och tätbebyggda områden är undantagna för att möjliggöra kommunens utvecklingsmöjligheter. För att säkra syftet med riksintresset för friluftsliv behöver anpassningen synas i kartan, så att det stämmer med faktiska förhållanden och därmed är praktiskt tillämpbar i kommunen. Burö och Söö skall undantas från områden angivna som riksintresse för friluftsliv.	I värdebeskrivningen reagerar kommunen också på att Öckerö översiktsplan ÖP05 saknas i referensmaterialet.	Fortsatt samråd med berörd kommun kommer att ske.	
		Försvarmakten	Områden som utgör skjutfält bör undantas från områden av riksintresse för friluftsliv	Göteborgs skärgårdsskjutfält, såväl skjutfältet som dess tillhörande influensområde för buller och delvis riskområde vid skjutning	Länsstyrelsen meddelar att området har justerats och ligger i anslutning till skjutfältet. Värdebeskrivningen kompletteras med synpunkter från Försvarmakten.	
FO 13	Halle- och Hunneberg	Vänersborgs kommun	Ingen erinran	Ingen erinran	Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FO 14	Hassungared	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FO 15	Havstensfjorden	Orust kommun	Orust kommun stöder förslaget på nytt riksintresse FO 15, med undantag av områdena Slussen, Svanesund, Vindön, Töllås, Kåröd/Stillingsön och Höggeröd/Åskskalla.	Ingen erinran	Detaljavgränsning som kommun och Lst hanterar i ÖP	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
		Uddevalla kommun	Områden som redan är planlagda/bebyggda undantas. Det är obefogat att inkludera ett större strandområde än det som redan ingår i naturreservatet för Havstensfjorden. I synnerhet bör längs Fräknestranden även de områden tas bort som i gällande öP (sidan 72) redovisas som lämpliga områden för permanentning och komplettering av bostadsbebyggelse. I området har kommunen nyligen anlagt överföringsledning för VA. Vidare bör inte heller områden innanför Uddevallabron inkluderas. Särskilt detaljplaneområdet för Sundskogen och Sunds Hall undantas.	Ingen erinran		
FO 16	Herrestadsfjället-Viksjön	Uddevalla kommun	Ingen erinran	Ingen erinran	Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
		Försvarmakten	Områden som utgör skjutfält bör undantas från områden av riksintresse för friluftsliv	Ligger delvis inom Sågebackens skjutfält samt tillhörande influensområde för buller.	Länsstyrelsen meddelar att området har justerats och ligger i anslutning till skjutfältet. Värdebeskrivningen kompletteras med synpunkter från Försvarmakten.	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FO 17	Hjortmarka	Alingsås kommun	Ingen erinran	Ingen erinran	Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FO 18	Härskogenområdet	Alingsås kommun	Ingen erinran	Ingen erinran	Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
		Lerums naturskyddsförening	Justeras	Justeras		
FO 19	Höghedenområdet	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område

Västra Götalands län (forts.)

ID	Område	Samrådspart	Synpunkt på områdesavgränsning	Synpunkt på värdebeskrivning	Naturvårdsverkets bedömning	Naturvårdsverkets beslut
FO 22	Klippan	Härryda kommun	Kommunen ställer sig tveksam till nya riksintressen inom kommunens gränser	Avstyrker	Naturvårdsverket, Hav och vatten myndigheten samt länsstyrelserna fick under 2012- 2014 i uppdrag att göra en översyn av vilka områden som bedöms vara av riksintresse för friluftslivet enligt 3 kap. 6§ miljöbalken, särskilt med beaktande av de långsiktiga behoven av tätortsnära natur. Lst anser att det kan vara viktigt att peka ut riksintresset i ett område med ökande befolkning och därmed värna område för rekreation och friluftsliv. Fortsatt samråd med berörd kommun kommer att ske då området påverkar många människors möjlighet att utöva friluftsliv.	
FO 23	Komosse	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FO 24	Kroppefjäll	Melleruds kommun	Ingen erinran	Ingen erinran	Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
		Vänersborgs kommun	Ingen erinran	Ingen erinran		
FO 26	Lugnäsberget-Vristulven	Mariestads kommun	Föreslår att området delas upp i två områden	Ingen erinran	Detaljavgränsning som kommun och Lst hanterar i ÖP	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FO 28	Lärjeåns dalgång	Göteborgs stad	Det är i dagsläget inte lämpligt att peka ut Lärjeåns dalgång som riksintresse för friluftslivet utan avvakta naturreservatsbildningen.	Avstyrker	Fortsatt samråd med berörd kommun kommer att ske.	
		Lerums naturskyddsförening	Justeras	Justeras		
FO 29	Mösseberg	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FO 31	Nääs ekhagar	Lerums naturskyddsförening	Justeras	Justeras	Detaljavgränsning som kommun och Lst hanterar i ÖP	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FO 32	Rambo mosse och Härssjön	Härryda kommun	Kommunen ställer sig tveksam till nya riksintressen inom kommunens gränser	Avstyrker	Naturvårdsverket, Hav och vatten myndigheten samt länsstyrelserna fick under 2012- 2014 i uppdrag att göra en översyn av vilka områden som bedöms vara av riksintresse för friluftslivet enligt 3 kap. 6§ miljöbalken, särskilt med beaktande av de långsiktiga behoven av tätortsnära natur. Lst anser att det kan vara viktigt att peka ut riksintresset i ett område med ökande befolkning och därmed värna område för rekreation och friluftsliv. Fortsatt samråd med berörd kommun kommer att ske då området påverkar många människors möjlighet att utöva friluftsliv.	
FO 33	Rådasjön med Gunnebo	Härryda kommun	Kommunen ställer sig tveksam till nya riksintressen inom kommunens gränser	Avstyrker	Naturvårdsverket, Hav och vatten myndigheten samt länsstyrelserna fick under 2012- 2014 i uppdrag att göra en översyn av vilka områden som bedöms vara av riksintresse för friluftslivet enligt 3 kap. 6§ miljöbalken, särskilt med beaktande av de långsiktiga behoven av tätortsnära natur. Lst anser att det kan vara viktigt att peka ut riksintresset i ett område med ökande befolkning och därmed värna område för rekreation och friluftsliv. Fortsatt samråd med berörd kommun kommer att ske då området påverkar många människors möjlighet att utöva friluftsliv.	
FO 35	Rya åsar	Borås stad	Avgränsningen/beskrivningen bör ses över så att den överensstämmer med befintligt naturreservat.	Ingen erinran	Detaljavgränsning som kommun och Lst hanterar i ÖP	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område.
FO 36	Sandsjöbacka	Göteborgs stad	Mindre justeringar kan behöva göras	Ingen erinran	Detaljavgränsning som kommun och Lst hanterar i ÖP	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område.
		Försvarmakten	Ingen erinran	Ligger till stor del inom influensområde för buller tillhörande Sisjöns skjutfält	Tystnad är ett värdekriterium som finns med i riktlinjerna för RI friluftsliv. Om inte tystnad nämns i värdebeskrivningen kan buller förekomma i olika former exempelvis från influensområde från skjutfält, flygplanstrafik, järnvägar m.m.	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område.
FO 38	Säveån med Hedefors	Lerums naturskyddsförening	Justeras	Justeras	Detaljavgränsning som kommun och Lst hanterar i ÖP	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område.

Västra Götalands län (forts.)

ID	Område	Samrådspart	Synpunkt på områdesavgränsning	Synpunkt på värdebeskrivning	Naturvårdsverkets bedömning	Naturvårdsverkets beslut	
FO 40	Tiveden	Gullspångs kommun	Ingen erinran	Ingen erinran	Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område.	
		Töreboda kommun	Ingen erinran	Ingen erinran			
		Försvarmakten	Ingen erinran	Ligger inom influensområde för buller samt riskområden för skjutningar i Karlsborgsområdet, där såväl Försvarmakten som Försvarets materielverk bedriver verksamhet.			
FO 41	Tresticklans nationalpark och Boksjön	Dals-Eds kommun	Ingen erinran	Ingen erinran	Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område.	
FO 42:2,4,6	FO 42:2 Väner - delområdet Vänersborg-Vänersnäs	Götene kommun	Ingen erinran	Ingen erinran	Detaljavgränsning som kommun och Lst hanterar i ÖP		
		FO 42:4 Väner - Kinnevik	Gullspångs kommun	Ingen erinran			Ingen erinran
		FO 42:6 Väner - Gullspång	Mariestads kommun	De öppna vattenytorna behöver inte ingå i riksintresset då dess syften till fullo uppfylls genom redan beslutade riksintresseområden.			Ingen erinran
		Melleruds kommun	Att lägga ytterligare ett skydd ovanpå dessa ställer vi oss frågande till. Alla åtgärder som påtagligt kan skada områdets värden skyddas redan idag av Miljöbalken, utökad strandskydd och riksintresse rörligt friluftsliv. Då Melleruds kommun har en önskan om att minska ned strandskyddsområdet längs Vänerkusten kan detta skydd komma att störa detta.	Värdebeskrivningen är mycket generell och specificerar inte vad som är skyddsvärd i just den del av riksintresset som berör Melleruds kommun.			Naturvårdsverket, Hav och vatten myndigheten samt länsstyrelserna fick under 2012- 2014 i uppdrag att göra en översyn av vilka områden som bedöms vara av riksintresse för friluftslivet enligt 3 kap. 6§ miljöbalken, särskilt med beaktande av de långsiktiga behoven av tätortsnära natur. Lst anser att det kan vara viktigt att peka ut riksintresset i ett område med ökande befolkning och därmed värna område för rekreation och friluftsliv. Fortsatt samråd med berörda kommuner kommer att ske då området med anledning att många människors möjlighet att utöva friluftsliv berörs.
		Vänersborgs kommun	Ingen erinran	Ingen erinran			
		Försvarmakten	Ingen erinran	Ligger inom influensområde för buller tillhörande Sätenäs flottilflygplats.			Tystnad är ett värdekriterium som finns med i riktlinjerna för RI friluftsliv. Om inte tystnad nämns i värdebeskrivningen kan buller förekomma i olika former exempelvis från influensområde från skjutfält, flygplanstrafik, järnvägar m.m.
FO 43	Vättlefjäll	Göteborgs stad	Mindre justeringar kan behöva göras	Ingen erinran	Detaljavgränsning som kommun och Lst hanterar i ÖP	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område.	
		Lerums naturskyddsförening	Justeras	Justeras			
FO 44	Mölarp och Kröklings hage	Borås stad	Borås Stad menar att det nya riksintressets avgränsning bör justeras så att inga bostadsfas-tigheter berörs. Ett förslag till justering bifogas yttrandet.	Ingen erinran	Detaljavgränsning som kommun och Lst hanterar i ÖP.	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område.	
FO 45	Älleberg	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område.	
FO 47	Änggårdsbergen, Slottskogen, Fässbergsdalen	Göteborgs stad	Gränserna för naturreservatet Änggårdsbergen skiljer sig från det nu föreslagna riksintresset för friluftsliv på vissa sträckor. En samordning där riksintresset lämpligen underordnar sig naturreservatsgränsen bör ske. Göteborgs Stad kan i nuläget inte tillstyrka den aktuella utvidgningen mot Högsbo innan stadens syn på gränsdragningen mellan Änggårdsbergens naturområde och framtida stadsutveckling vid Högsbo har utretts. Gränserna för Slottskogen behöver anpassas till det arbete som pågår kring Dag Hammarsköldsledens framtid. Kommunen och staten behöver således ha en dialog kring gränsdragningen.	Avstyrker	Mölnåls kommun är oroliga för att Lst slår fast en korridor i Fässbergsdalen mellan Änggårdsbergen och Sandsjöbackaområdet. Det pågår utredningsarbete om hur man ska åstadkomma en grön korridor mellan områdena och även Vägverket är inblandade för att se om man kan göra en ekodukt någonstans över den trafikled som går där. Lst föreslår att man tar bort korridoren från RI-intresseområdet för att underlätta kommunens planering framöver.		
FO 48	Åtrans dalgång	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område.	
FO 49	Örekilsälvens nedre del	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område.	
FO 50	Öresjöarna med Hyltenäs kulle samt sjön Tolken	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område.	

Västra Götalands län (forts.)

ID	Område	Samrådspart	Synpunkt på områdesavgränsning	Synpunkt på värdebeskrivning	Naturvårdsverkets bedömning	Naturvårdsverkets beslut
FO 51	Östen	Mariestads kommun	Avgränsningen behöver anpassas till områdets huvudsakliga friluftsvärde, nämligen fågelskådning intill sjön östens stränder. Förslagsvis kan områdesgränserna för riksintresset för friluftsliv anpassas till de gränser som gäller för naturvård kring sjön östen inom Mariestads kommun.	Ingen erinran	Detaljavgränsning som kommun och Lst hanterar i ÖP.	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område.
		Töreboda kommun	Ingen erinran	Ingen erinran		

Värmlands län

ID	Område	Samrådspart	Synpunkt på områdesavgränsning	Synpunkt på värdebeskrivning	Naturvårdsverkets bedömning	Naturvårdsverkets beslut
FS 01	Dalsland-Nordmarken	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område.
FS 02	Glaskogen	Arvika kommun	Ingen erinran	Viktigt att Staten/Länsstyrelsen bidrar med resurser till detta underhåll av leder, stränder och rastplatser	Detaljavgränsning hanterar kommun och Lst i ÖP.	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område.
FS 03	Vänern - Norra skärgården	Grums kommun	Anpassa området efter påverkan från andra riksintressen - naturvård, farled, yrkesfiske mm - men även efter den påverkan omkringliggande anläggningar gör - t ex vindkraftverk, fabriker och andra industrianläggningar, större hamnar osv.	Dela upp den i enskilda kommuner och beskriv varje enskilt intresse - t ex bad, fiske, fritidsbåtar - var för sig	Ett riksintresseområde avgränsas inte utifrån kommungränser. Friluftslivets utbredning är inte på något sätt kopplat till sådana gränser. Detaljgränsning hanteras av kommun och Lst i ÖP.	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område.
FS 04	Vänern - Lurö-Millesvik	Familjen Waern	Avstyrker	Avstyrker	Lst för fortsatt samråd med markägaren. Utpekande av områden som riksintresse för friluftsliv i ett område hindrar inte befintligt brukande av marken. Utpekandet ska istället betraktas som en planeringsförutsättning vilkens betydelse avgörs i avvägningar i det enskilda fallet.	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område.
FS 05	Hovfjället	Torsby kommun	Ingen erinran	Ingen erinran	Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område.
FS 07	Klarälvdalen	Torsby kommun	Ingen erinran	Ingen erinran	Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
		Hagfors kommun	Ingen erinran	Ingen erinran	Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FS 08	Dalbosjöns norra skärgård	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FS 09	Klarälvsbanan	Hagfors kommun	Ingen erinran	Ingen erinran	Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FS 10	Brattforsheden	Försvarmakten	Ligger till del inom influensområde för buller tillhörande Horssjöns skjutfält, samt delvis inom skjutfältets område.		Tystnad är ett värdekriterium som finns med i riktlinjerna för RI friluftsliv. Om inte tystnad nämns i värdebeskrivningen kan buller förekomma i olika former exempelvis från influensområde från skjutfält, flygplanstrafik, järnvägar m.m. Lst ser över värdebeskrivning utifrån buller från influensområden från skjutfält.	
		Karlstads kommun	Ingen erinran	I värdebeskrivningen för Brattforsheden bör göras ett tillägg i beskrivningen av kulturresevatet Krigsflygfält 16 om att det på flygfältet idag, utöver lämningar från krigstiden, även finns ett stort antal ovanliga och intressanta arter bland både växter, svampar, insekter och fåglar. Den stora artrikedomen bidrar till värdet för besökare. En förutsättning för att artrikedomen ska finnas kvar i området är fortsatt skötsel genom årlig slåtter, vilket bör läggas till under rubriken förutsättningar för bevarande och utveckling av områdets värden.	Länsstyrelsen instämmer i att det finns höga naturvärden inom kulturresevatet. Dessa naturvärden är tillvaratagna inom ramen för gällande reservatsbeslut och i skötselplanen för kulturresevatet och i värdetexten beskrivs ett flertal naturreservat och ett kulturresevat.	
FS 11	Långberget	Torsby kommun	Ingen erinran	Ingen erinran	Ingen erinran	Kompletterad värdebeskrivning finns. NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FS 12	Svartälven	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	Kompletterad värdebeskrivning finns. NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område

Örebro län

ID	Område	Samrådspart	Synpunkt på områdesavgränsning	Synpunkt på värdebeskrivning	Naturvårdsverkets bedömning	Naturvårdsverkets beslut
FT 03	Tiveden	Askersunds kommun	Askersunds kommun avstyrker att några nya områden av riksintresse tillkommer i Askersunds kommun innan ett nytt riksintressesystem är framtaget.	Avstyrker	Lst kommer att dela upp i två områden med två värdebeskrivningar pga två olika kärnvärden.	
		Försvarsmakten	Ingen erinran	Ligger delvis inom influensområde för buller från Karlsborgsområdet.	Tystnad är ett värdekriterium som finns med i riktlinjerna för RI friluftsliv. Om inte tystnad nämns i värdebeskrivningen kan buller förekomma i olika former exempelvis från influensområde från skjutfält, flygplanstrafik, järnvägar m.m. Lst ser över värdebeskrivning utifrån buller från influensområden från skjutfält.	
FT 04	Hemfjärden	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FT 05	Kvismaredalen	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FT 06		Karlskoga kommun	Karlskoga kommun anser att en justering av avgränsningen för område 5 Fasaskogen ska göras innan de nya riksintresseområden antas, för att undvika alldeles uppenbara och onödiga konflikter där tid och skattepengar går åt till möten och utredningar istället för till bostadsbyggande och hållbar utveckling.	Ingen erinran	länsstyrelsen meddelar att ingen justering enligt kommunens synpunkter görs. Kommunens planering av bostäder pågår och påverkas inte av riksintresset. Nobelbanan (ny järnväg mellan Örebro – Karlskoga) finns ännu inte i kommunernas ÖP:ar eller i Trafikverkets planering och därför får den hänsyn tas till riksintresset som krävs den dag Nobelbanan blir verklighet. Detaljavgränsning hanterar kommun och Lst i ÖP.	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FT 07	Kilsbergen	Nora kommun	Befintligt industriområde intill länsväg 244 hör inte hemma i ett riksintesseområde för friluftslivet. Kommunen har för avsikt att utvidga industriområdet. Befintligt grönstråk längs Lerkesån kan utvecklas mer för friluftsliv och naturvård. Pershyttan är även riksintresse för kulturmiljövården. Gränsen för riksintesse friluftsliv bör därför dras söder/öster om riksintesse kulturmiljövård.	Text bör läggas till om Digerberget i Nora kommun. Där finns höga naturvärden och möjlighet att bedriva olika friluftaktiviteter. Värdebeskrivningen bör bearbetas så att perspektivet blir mindre örebrodominerat. En kraftledning är föreslagen genom området i norr	Länsstyrelsen meddelar att området har justerats för planerat industriområde, men kvarstår för Lerkesån och Pershyttan. Värdebeskrivningen och avgränsning har kompletterats enligt kommunens synpunkter. Detaljavgränsning hanterar kommun och Lst i ÖP.	Kompletterad värdebeskrivning och justerad avgränsning finns. NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
		Försvarsmakten	Områden som utgör skjutfält bör undantas från områden av riksintesse för friluftsliv	Ligger delvis inom Villingsbergs skjutfält samt tillhörande influensområde för buller.	Länsstyrelsen meddelar att området har justerats och ligger i anslutning till skjutfältet. Värdebeskrivningen kompletteras med synpunkter från Försvarsmakten.	
		Tillväxtverket (även webb)	Ingen erinran	Tillväxtverket vill uppmärksamma att nyutnämnt område Kilsbergen i Örebro län ligger i anslutning till riksintesseområde för industriell produktion "Bofors skjutfält" och bör därmed nämnas i värdebeskrivningen för Kilsbergen under rubriken "Andra riksintessen som berörs".	Länsstyrelsen meddelar att värdebeskrivning kompletteras med synpunkter från Tillväxtverket.	
FT 08	Finnekroken	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FT 09	Kindlaområdet	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FT 06	Södra Kilsbergen	Degerfors kommun	Den geografiska utbredningen skulle kunna utökas något i öster för att även införliva naturreservatet "Norra Ölsdalen" i området	Kommunen understryker att det höga friluftsvärdet som denna del av Kilsbergen besitter förutsätter att områdets karaktär som ostört vildmarksområde bibehålls	Länsstyrelsen meddelar att området har utökas enligt synpunkt från kommunen. Justerad avgränsning finns.	NV bifaller Lst motivering till utpekande av RI-område.
FT 10	Svartälven-Nittälven	Hällefors kommun	Vi anser att området Svartälven, Mittälven inte bör dras över tätbebyggt område, såsom över Ovako industrier. Ej heller över riksvägen där området inkluderar denna. Vi anser också att området kring sjön Saxen inte bör omfatta bebyggt område.	Ingen erinran	Lst meddelar att området har justerats utanför tätorten Hällefors. Justerad avgränsning finns.	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område

Västmanlands län

ID	Område	Samrådspart	Synpunkt på områdesavgränsning	Synpunkt på värdebeskrivning	Naturvårdsverkets bedömning	Naturvårdsverkets beslut
FU 10	Nedre Dalälvsområdet	Sala kommun	Ingen erinran	Nedre Dalälvsområdet: Under rubriken Vandring och promenader: För att uppleva områdets stora natur- och kulturvärden krävs det stor vana vid friluftsliv med erfarenhet av att i huvudsak röra sig utanför rösade leder i bitvis svår terräng. Lättast upplevs Västmanlandsdelen av området från vattensidan eller via våtmarkerna på skidor under vintern. Under rubriken Förutsättningar för bevarande och utveckling av områdets värden: Ytterligare resurser bör styras till utvecklingen av biosfärområdet, där Riksintresseområdet (FU 10) är en del, för att bygga vidare på den upplevelseturism som finns inom Nedre dalälvsområdet. Under rubriken Båtsport, kanotning och fiske: Lägg till sportfiske som en potentiell utveckling när arbetet med fria vandringsvägar börjar bära frukt.	Värdebeskrivningen uppdaterad enligt kommentarer från Sala kommun. Fågelskyddsområdet redan borttaget. Detaljavgränsning som kommun och Lst hanterar i ÖP.	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FU 11	Svartådalen	Sala kommun	I Västerfärnebo norr om ån påverkas privata fastigheter i förslaget till avgränsning, hur tacklar man det vid behov av utveckling av den egna fastigheten?	Stödkriterier: Stor artrikedom ffa knutna till de översvämmade våtmarkerna vår och höst. Friluftaktiviteter: Upplevelseturism inom ramen för småskalig turism. Områdets huvuddrag: "översvämningsmarker" bör bytas till naturliga slätterängar som regelbundet översvämmas (sk. sidvallängar). Fågelskådning: NR Fläckebo. Kulturupplevelse: Bebott sedan stenåldern. Kanotning och fiske: Brax och lake. åtgärder verksamheter: Scoterkörning? Behov av att utveckla leder för kanalisering och därmed bevarande av "tysta områden".	Utpekande av områden som riksintresse för friluftsliv i ett område hindrar inte befintligt brukande av marken. Utpekandet ska istället betraktas som en planeringsförutsättning vilkens betydelse avgörs i avvägningar i det enskilda fallet. Länsstyrelsen har uppdaterat värdebeskrivning men kommer ej att ändra gränsen.	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FU 12	Salakalken	Sala kommun	Instämmer inte i bedömningen att de delar som tagits bort har lägre friluftslivsvärden. Här strövar många turister, salabor använder dessa områden mycket frekvent gällande promenader, bär- och svamplockning, cykling och orientering. Här pågår reservatsbildningar (Aspentorp samt Mergölen reservatet). Befintliga privata fastigheter (och bostäder) ingår inom avgränsningsområdet vid Skuggan. Se kommentar ovan. Finns gällande detaljplan.	Friluftaktiviteter: Cykling och skidåkning. Naturupplevelser: Orkidéer (stort antal arter). Vandring och motion: och cykling. Upplevelser knutet till vatten: Både sommar och vinter. Skidåkning. Förutsättningar för bevarande och utveckling av områdets värden: Bra med underhåll av befintliga stigar, bad och parkeringar men självklart måste det rörliga friluftslivet även innehålla möjligheten att ströva fritt i skog och mark. åtgärder, verksamheter och andra intressen som påtagligt kan skada områdets värden: Dessa områden ska bevaras för att ge möjlighet till friluftsliv hur kan det då anses att friluftsliv kan skada området? Bör omformuleras. Beror på vilken hållbarhetsdefinition man har.	Länsstyrelsen har uppdaterat värdebeskrivning men kommer ej att ändra gränsen. Detaljavgränsning som kommun och Lst hanterar i ÖP.	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FU 13	Färnaområdet	Fagersta kommun	Ingen erinran	Ingen erinran	Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område

Dalarnas län

ID	Område	Samrådspart	Synpunkt på områdesavgränsning	Synpunkt på värdebeskrivning	Naturvårdsverkets bedömning	Naturvårdsverkets beslut
FW 15	Voxnan	Inga synpunkter berörde området			Lst har justerat gränsdragningen.	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FW 21	Grövlan	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FW 22	Hykjeberg	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FW 23	Koppången	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FW 24	Österdalälven från Kringelfjorden till Idre	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FW 25	Lugnet	Försvarmakten	Ingen erinran	Ligger till stor del inom influensområde för buller tillhörande Falu skjutfält.	Tystnad är ett värdekriterium som finns med i riktlinjerna för RI friluftsliv. Om inte tystnad nämns i värdebeskrivningen kan buller förekomma i olika former exempelvis från influensområde från skjutfält, flygplanstrafik, järnvägar m.m.	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FW 26	Runn med Ösjön, Vikasjön och Kyrkbyttjärn	Falu kommun	Gränsen för riksintresset bör justeras så att det inte omfattar det numer detaljplanlagda området vid Jugansbo, norr om Vika.	Huvudkriterierna för Runn borde kompletteras med: "Område med särskilt goda förutsättningar för berikande upplevelser i natur- och/eller kulturmiljöer."	Lst bedömer att det inte finns skäl att ändra gränsen men har uppdaterat värdebeskrivningen efter kommunens önskemål. Detaljavgränsning som kommun och Lst hanterar i ÖP.	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FW 27	Sörskog	Falu kommun	Riksintresset borde omfatta hela skidspårsområdet vilket det inte gör idag. Falu kommun har i sin översiktsplan pekat ut hela spårområdet som mycket viktigt.	Ingen erinran	Lst menar att det spårområde som främst används och som kombinerar de värden som beskrivs i huvudsak är det som ligger öster om länsvägen. Lst ser inte skäl att ändra gränsen men har uppdaterat värdebeskrivningen efter kommunens önskemål. Detaljavgränsning som kommun och Lst hanterar i ÖP	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
		Leksands kommun	Viktigt att hela skidspåret ingår i riksintresset.	Ingen erinran	Lst ser inte skäl att ändra gränsen men har uppdaterat värdebeskrivningen efter kommunens önskemål.	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FW 28	Vasaloppsspåret	Mora kommun	Vasaloppsarenan bör också ingå (Karta bifogad)	Värdebeskrivningen bör kompletteras.	Länsstyrelsen har uppdaterat värdebeskrivning och justerat gräns efter kommunens önskemål.	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FW 29	Vildmarksriket	Leksands kommun	Ingen erinran	Ingen erinran	Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
		Vansbro kommun	Den föreslagna gränsen skulle behöva finjusteras för att följa befintliga vägar mer noggrant.	Ingen erinran	Vansbro kommun önskar en mer detaljerad avgränsning inom ett delområde av FW 29 Vildmarksriket. Detaljavgränsning som kommun och Lst hanterar i ÖP.	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område

Gävleborgs län

ID	Område	Samrådspart	Synpunkt på områdesavgränsning	Synpunkt på värdebeskrivning	Naturvårdsverkets bedömning	Naturvårdsverkets beslut
FX 02	Ljusnans dalgång	Bollnäs kommun	Bollnäs kommun anser att den geografiska avgränsningen för riksintresse friluftsliv ska dras längsmed Ljusnans samt dess sjöars strandkanter	Ingen erinran	Detaljavgränsning som kommun och Lst hanterar i ÖP.	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FX 03	Hudiksvallskusten med Hornslandet	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	Uppdaterad värdebeskrivning och gränsjusterad. Tihällands sälskyddsområde har uteslutits och värdebeskrivningen har tydliggjorts. Shape finns. NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FX 07	Svågans dalgång	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FX 09	Kungsberget	Sandvikens kommun	Ingen erinran	Ingen erinran	Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område

Västernorrlands län

ID	Område	Samrådspart	Synpunkt på områdesavgränsning	Synpunkt på värdebeskrivning	Naturvårdsverkets bedömning	Naturvårdsverkets beslut
FY 07	Indalsälvens dalgång	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FY 08	Indalsälvens delta	Inga synpunkter berörde området	Ingen erinran		Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FY 09	Nedre Ådalen	Försvarmakten	Ingen erinran	Ligger delvis inom influensområde för buller tillhörande Tjärnmyrans skjutfält.	I befintligt RI där influensområde ingår och buller kan förekomma beskrivs i värdebeskrivningen.	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FY 10	Bönhamn och Barsta med Högbonden och Rotsidan	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FY 11	Höga Kusten-leden	Örnsköldsviks kommun	Ingen erinran	Ingen erinran	Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FY 12	Jämtgaveln	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FY 13	Lövviklandet	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FY 14	Mjältön	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FY 15	Nedre Ljustorpsån	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område

Västernorrlands län (forts.)

ID	Område	Samrådspart	Synpunkt på områdesavgränsning	Synpunkt på värdebeskrivning	Naturvårdsverkets bedömning	Naturvårdsverkets beslut
FY 16	Norrfällsviken	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FY 17	Nätra Fjällskog	Örnsköldsviks kommun	Ingen erinran	Ingen erinran	Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FY 18	Omneberget	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FY 19	Balesudden	Örnsköldsviks kommun	Ingen erinran	Ingen erinran	Ingen erinran	
FY 20	Skagsudde-Tennudden	Örnsköldsviks kommun	Ingen erinran	Ingen erinran	Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FY 21	Skallberget	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FY 22	Skuleberget	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FY 23	Gullvik	Örnsköldsviks kommun	Ingen erinran	Ingen erinran	Ingen erinran	B gränsmarkering. Justerad värdebeskrivning finns
FY 24	Skuleskogen	Örnsköldsviks kommun	Ingen erinran	Ingen erinran	Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FY 25	Smitingen-Härnöklubb	Härnösands kommun	Härnösands kommun föreslår att området ska ha samma avgränsning som riksintresset för naturvård.	Ingen erinran	Lst har genomfört mindre gränsjusteringar i samråd beträffande yttergränsen. Uppdaterad värdebeskrivning och kartunderlag finns.	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FY 26	Sundsvalls södra bergsområden	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FY 27	Sydöstra Åstön	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FY 28	Trysunda	Örnsköldsviks kommun	Ingen erinran	Ingen erinran	Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FY 29	Ulvöarna	Örnsköldsviks kommun	Ingen erinran	Ingen erinran	Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FY 30	Vågsfjärden	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FY 31	Vågön och Grissleön	Örnsköldsviks kommun	Ingen erinran	Ingen erinran	Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FY 32	Vändåtberget	Inga synpunkter berörde området			Ingen erinran	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område

Jämtlands län

ID	Område	Samrådspart	Synpunkt på områdesavgränsning	Synpunkt på värdebeskrivning	Naturvårdsverkets bedömning	Naturvårdsverkets beslut
FZ 01	Frostviken	Inga synpunkter berörde området			Lst behöver mer tid för att fullfölja uppdraget	
FZ 02	Hotagen	Inga synpunkter berörde området			Lst har genomfört mindre gränsjusteringar i samråd beträffande yttergränsen. Uppdaterad värdebeskrivning finns.	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FZ 04	Toskströmmen-Åkersjön	Inga synpunkter berörde området			Lst har genomfört mindre gränsjusteringar i samråd beträffande yttergränsen. Uppdaterad värdebeskrivning finns.	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område
FZ 06	Åreskutan	Inga synpunkter berörde området			Lst behöver mer tid för att fullfölja uppdraget	
FZ 07	Sylarna-Välådalen-Helags	Inga synpunkter berörde området			Lst behöver mer tid för att fullfölja uppdraget	
FZ 08	Storsjöbygden	Östersunds kommun	Bör justeras	Bör justeras	Lst behöver mer tid för att fullfölja uppdraget	
FZ 15	Orsa finnmark	Inga synpunkter berörde området			Det gör att FZ 15 Orsa finnmark överensstämmer med det redan fastslagna riksintresseområdet FX 01 Orsa finnmark i Gävleborgs län. Länsstyrelsen omformulerat skrivningar i värdebeskrivningen för att både tillmötesgå kommunen remissvar och för att förtydliga områdets kärnvärden.	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område

Västerbottens län

ID	Område	Samrådspart	Synpunkt på områdesavgränsning	Synpunkt på värdebeskrivning	Naturvårdsverkets bedömning	Naturvårdsverkets beslut
FAC 09	Öreälven	Umeå kommun	Gränserna till riksintresseområdet för friluftslivet bör inom Umeå kommun anpassas till reservatsgränser för naturreservatet Örefjärden-Snöanskärgården.	Ingen erinran	Justerad gräns för Öreälven vid kusten där hänsyn tagits till Örefjärden, Snöanskärgården som tillkommit efter uppdraget. Lst har inkluderat Kylören som bidrar till upplevelser och är en av entréerna i NR.	NV bifaller Lst motivering till utpekandet av RI-område.